

การเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น
ในสังคมเมืองและชนบทที่มีการอบรมเลี้ยงดู
และแบบการคิดแตกต่างกัน

25 . ส.ย. 2523

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 29 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3821676. 3818068

ปริญญานิพนธ์

ของ

บัญชา แก้วสอง

43230

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน ๒๕๒๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น
ในสังคมเมืองและชนบทที่มีการอบรมเลี้ยงดู
และแบบการคิดแตกต่างกัน

บทคัดย่อ

ของ

ปัญชร แก้วสอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน ๒๕๒๒

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีความแตกต่างกันในด้าน การอบรมเลี้ยงดู แบบการคิด ระดับอายุ อาชีพ ของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา สภาพถิ่นที่อยู่ (สังคมเมืองและสังคมชนบท) และเพศ และหาความสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม การอบรมเลี้ยงดูและแบบการคิด

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับอายุ ๑๓-๑๔ ปี ที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งสุ่มตามระดับอายุจากโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานครและจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๓๐๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู แบบทดสอบแบบการคิด และแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรม

ผลการวิจัยปรากฏว่า (๑) มีความแตกต่างกันในพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีความแตกต่างกันในด้าน การอบรมเลี้ยงดูและระดับอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (๒) ไม่พบความแตกต่างในพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีความแตกต่างกันในด้านแบบการคิด อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา สภาพถิ่นที่อยู่ และเพศ (๓) มีสหสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม การอบรมเลี้ยงดูและแบบการคิด

A COMPARATIVE STUDY OF THE MORAL DEVELOPMENT
BETWEEN THE URBAN AND RURAL ADOLESCENTES
DIFFERING IN TYPES OF UPBRINGING AND COGNITIVE STYLES

AN ABSTRACT

BY

BUNCHORN KAEWSONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

September 1979

The purposes of this study were to compare the moral development among those adolescences with different types of upbringing, cognitive styles, ages, parent occupations, parent educational levels, locality (urban and rural) and sexes; and to find out the multiple correlation among moral development, types of upbringing and cognitive styles.

Three hundred students age 13-18, were randomly drawn from the government secondary school in Bangkok and Srisaket. A Cognitive Styles Test, a Moral Developmental Test and a questionnaire on types of upbringing were used.

The results showed that:

1) There were significantly differences in moral development among the adolescences with different types of upbringing and different age levels.

2) There were no significant different in moral development among those adolescences with different cognitive styles, parent occupations, parent educational levels, locality and different sexes.

3) There was multiple correlation among moral development, types of upbringing and cognitive styles.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปัญหานี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

..... ประธาน
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีก็เพราะได้รับทุนอุดหนุนจาก "โครงการ
พัฒนาสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา" สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวนา พรพิทักษ์กุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดวงเคื่อน ศาสตรภัทร์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือจนงานวิจัยนี้สำเร็จลง
ไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์และนักเรียน โรงเรียนสุชนวิทย์ โรงเรียนขุนหาญ
วิทยาสรรค์ โรงเรียนกันทรารมย์ โรงเรียนกำแพง โรงเรียนปทุมคงคา โรงเรียน
สันติราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียนสายน้ำผึ้ง และโรงเรียนมักกะสันพิทยา ที่ได้อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคุณไกรศล พึ่งศักดิ์ศรี ที่ได้กรุณาช่วยเหลือในด้านการพิมพ์และ
อัดสำเนา และขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณเพ็ญพร แก้วสอง ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดเวลาจน
ทำให้ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของบิดามารดาและขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงที่ให้ความสนับสนุนทั้งกำลังใจและกำลังทรัพย์ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จลงได้ในที่สุด

นัฐพร แก้วสอง

สารบัญ

บทที่

หน้า

๑	บทนำ	๑
	คำนำ	๑
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	๓
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	๔
	ข้อตกลงเบื้องต้น	๔
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	๕
	คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	๗
๒	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	๑๐
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	๑๐
	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	๑๐
	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์	๑๑
	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก	๑๒
	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	๑๔
	จริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู	๑๔
	จริยธรรมกับแบบการคิด	๑๗
	จริยธรรมกับระดับอายุ	๒๑
	จริยธรรมกับเพศ	๒๓
	จริยธรรมกับตัวแปรทางสังคมอื่น ๆ	๒๓
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	๒๔

๓	วิธีดำเนินการ	๒๖
	กลมตัวอย่าง	๒๖
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๒๖
	แบบสอบถามวัดแบบแผนการอบรมเลี้ยงดู	๒๗
	แบบทดสอบวัดแบบการคิด	๒๘
	แบบทดสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรม	๓๐
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๒
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๓
๔	ผลของการค้นคว้า	๓๔
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๔
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย	๓๕
	การเปรียบเทียบความแตกต่าง	๓๕
	การหาความสัมพันธ์	๕๖
๕	บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	๕๘
	บทย่อ	๕๘
	ความมุ่งหมายในการค้นคว้า	๕๘
	วิธีดำเนินการวิจัย	๕๘
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๘
	สรุปผลการค้นคว้า	๖๐
	อภิปรายผล	๖๑
	ข้อเสนอแนะ	๖๖
	บรรณานุกรม	๖๘
	ภาคผนวก	๗๖

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

๑	แสดงคาสติพิพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	๓๖
๒	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	๓๗
๓	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันเป็นรายคู่	๓๗
๔	แสดงคาสติพิพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น ในสังคมเมืองที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	๓๘
๕	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก วัยรุ่นในสังคมเมืองที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	๓๘
๖	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น ในสังคมเมืองที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันเป็นรายคู่	๔๐
๗	แสดงคาสติพิพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น ในสังคมชนบทที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	๔๑
๘	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก วัยรุ่นในสังคมชนบทที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	๔๑
๙	แสดงคาสติพิพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น ที่มีแบบการคิดแตกต่างกัน	๔๒
๑๐	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก วัยรุ่นที่มีแบบการคิดแตกต่างกัน	๔๓
๑๑	แสดงคาสติพิพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น ที่มีระดับอายุแตกต่างกัน	๔๔

๑๒	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก วัยรุนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน	๔๔
๑๓	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุน ที่มีระดับอายุแตกต่างกันเป็นรายคู่	๔๕
๑๔	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุน ในสังคมเมืองที่มีระดับอายุแตกต่างกัน	๔๖
๑๕	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก วัยรุนในสังคมเมืองที่มีระดับอายุแตกต่างกัน	๔๗
๑๖	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุน ในสังคมเมืองที่มีระดับอายุแตกต่างกันเป็นรายคู่	๔๘
๑๗	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุน ในสังคมชนบทที่มีระดับอายุแตกต่างกัน	๔๙
๑๘	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก วัยรุนในสังคมชนบทที่มีระดับอายุแตกต่างกัน	๕๐
๑๙	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุน ในสังคมชนบทที่มีระดับอายุแตกต่างกันเป็นรายคู่	๕๑
๒๐	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุน ที่มีความสามารถมีอาชีพแตกต่างกัน	๕๒
๒๑	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก วัยรุนที่มีความสามารถมีอาชีพแตกต่างกัน	๕๓
๒๒	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุน ที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	๕๓
๒๓	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก วัยรุนที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	๕๔

๒๔	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น ในสังคมเมืองและสังคมชนบท	๕๕
๒๕	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น ชายและหญิง	๕๖
๒๖	แสดงความสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม การอบรม เลี้ยงดูและแบบการคิด	๕๗

บทนำ

คำนำ

สังคมไทยในปัจจุบันกำลังอยู่ในยุคแห่งการพัฒนาประเทศทรัพยากรมนุษย์ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้การพัฒนาก้าวรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดบุคคลที่มีจิตสาธารณะ (public spirit) อย่างสูงและมีจิตใจที่รักงานยิ่งกว่าตัว เพราะว่าความสำเร็จทั้งหลายนั้น ล้วนแต่เป็นผลของการไม่เห็นแก่ตัว และเป็นผลงานที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ และความเจริญของงานนั้น โดยมิได้คาดหวังถึงผลที่เขาผู้ทำพึงควรจะได้รับ การบำเพ็ญตัวให้ปราศจากการเห็นแก่ตัว มีจิตใจสาธารณะสูงดังกล่าวจักว่าเป็นการบำเพ็ญตนให้เกิดจริยธรรมอย่างสูงส่งขึ้นในตัว อันจะนำไปสู่ผลสำเร็จทั้งในทางวัตถุและในทางจิตใจอย่างเลิศขึ้นแก่ตัวเขา (ศุภสวัสดิ์วงศ์สนิท สวัสดิ์วัฒน์ ๒๕๐๕ : ๑๑๘ - ๑๓๔) นอกจากนั้นจริยธรรมยังช่วยให้บุคคลเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพราะมนุษย์หมายถึงผู้ที่มีจิตใจสูง (พุทธทาส ภิกขุ ๒๕๑๓ : ๔๑ - ๔๒) (ม.ร.ว.ค.

*ในการปลูกฝังเด็กให้มีจริยธรรมนั้น จะเห็นว่าครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกที่จะช่วยสร้างทัศนคติ และพฤติกรรมให้แก่เด็ก หากครอบครัวใดให้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ให้ความรัก ความอบอุ่น เคารพในสิทธิ ให้ความเสมอภาคในครอบครัว ก็จะทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อบิดามารดา เด็กจะมีความสุข มองโลกในแง่ดี รู้จักรักตนเอง และรักผู้อื่น ทำให้มีการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง ในทางตรงกันข้าม หากครอบครัวใดให้การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันหรือปล่อยปละละเลยอาจทำให้เด็กมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบิดามารดา และอาจจะถือคติต่อบิดามารดา มีความตึงเครียดกระวนกระวายใจ ก้าวร้าว และปรับตัวไม่ได้ในสังคม (สุชา จันทน์เฒ ๒๕๑๔ : ๑๓๓) อันจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ไม่ดีได้ ดังนั้นรูปแบบของวินัยและการให้ความรักของบิดามารดาจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กมีความแตกต่างกันในด้านการตัดสินใจ (Hoffman. 1976 : 344) ซึ่งความเห็นเหล่านี้ตรงกับการศึกษาของบอลด์วิน (Baldwin. 1948 : 127 - 136) ที่พบว่า

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีพัฒนาการด้านความรู้สึกผิดชอบ (Conscience) สูง ความรู้สึกผิดชอบสูงนี้จัดว่าเป็นพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นสูงสุด

พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูแล้ว ยังเกี่ยวเนื่องมาจากลักษณะการคิดของเด็กด้วย จากผลงานการศึกษาค้นคว้าเป็นเวลานานของเพียเจต์ (Piaget) เขาได้แบ่งพัฒนาการทางด้านการคิด (Cognitive development) ออกเป็น ๔ ขั้น คือ

๑. ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (The Sensorimotor Period)
พัฒนาการในขั้นนี้เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ ๒ ปี การแสดงพฤติกรรมของเด็กในขั้นนี้ มักเป็นปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex action) ต่อมาเด็กจะเริ่มเรียนรู้ที่จะให้อวัยวะบางอย่างทำงานประสานกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมที่กระทำซ้ำๆกัน และพฤติกรรมที่เกิดจากความสนใจตอนปลายของขั้นนี้ เด็กจะสร้างพฤติกรรมภายใน คือสามารถตอบสนองสิ่งเร้า แม้ว่าสิ่งเร้านั้นจะไม่ปรากฏอยู่ด้วย

๒. ขั้นการคิดก่อนปฏิบัติการ (The Period of Preoperational Thought)
พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ ๒ - ๗ ปี เป็นขั้นที่เด็กเริ่มมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ตนรับรู้ เด็กเริ่มมีความคิดรวบยอดขั้นต้นเกี่ยวกับเวลา สถานที่และเหตุผลไต่ถาม เริ่มรู้สัญลักษณ์และภาษาพูดได้ แต่ยังไม่สามารถให้เหตุผลทางตรรกศาสตร์ได้

๓. ขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรม (The period of Concrete Operations)
อยู่ในช่วงอายุ ๗ - ๑๑ ปี เป็นขั้นที่เด็กสามารถสร้างสังกัดในสิ่งที่มีความสัมพันธ์อย่างซับซ้อนได้ และสามารถคิดแบบย้อนกลับ (Reversibility) ได้ แต่ก็ยังเป็นความคิดที่อยู่ในขอบเขตของวัตถุซึ่งมองเห็นได้ สัมผัสได้ เช่นปัญหาในเรื่องการอนุรักษ์ (Conservation)

๔. ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (The period of Formal Operations)
เป็นขั้นสุดท้ายของพัฒนาการด้านการคิด เริ่มจากอายุ ๑๑ ปีขึ้นไป เด็กจะเริ่มคิดโดยอาศัยตรรกวิทยา สามารถตั้งสมมติฐาน และทดสอบจนได้ความจริงจากประสบการณ์ (ดวงเดือน ศาสตร์ภักดิ์ ม.ป.ป. : ๑ - ๖๘) X

✓ พัฒนาการทางความคิดขั้นต่างๆเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กอย่างมาก จากการสังเกตพบว่าของโคลเบอร์กเองเราพบว่าบุคคลที่มีพัฒนาการทางความคิดอยู่ในขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรม จะถูกจำกัดความคิดทางจริยธรรมอยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ ขั้นที่ ๑ และ ๒ และบุคคลที่มีความคิดอยู่ในขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรมขั้นต่ำ จะมีความคิดทางจริยธรรมอยู่ในระดับตามกฎเกณฑ์ขั้นที่ ๓ และ ๔ เท่านั้น (Kohlberg. 1976 : 32) ✓

ในขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรมนี้สอดคล้องกับกระบวนการสร้างสมมติฐานในการแก้ปัญหา เพราะว่าการแก้ปัญหาของบุคคลนั้นจะต้องอาศัย "แบบการคิด" (Strategies or Cognitive Styles) เป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งในการแก้ปัญหา (Caroll. 1964 : 35) จากความสัมพันธ์ดังกล่าวแบบการคิดโดยเฉพาะแบบการคิดวิเคราะห์ (Analytical Cognitive Styles) จึงมีความสัมพันธ์กับบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางจริยธรรมอย่างมาก (Caring. 1971 : 7568 - B) ซึ่งโคลเบอร์กเองก็ยืนยันไว้ว่าขั้นของจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางความคิดและพฤติกรรมทางจริยธรรมด้วย แต่ในการจัดชั้นของจริยธรรมนั้นจะต้องอาศัยพื้นฐานจากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น (Kohlberg. 1976 : 32)

✓ ดังนั้นในการศึกษารั้วนี้จึงใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และมีแบบการคิดแตกต่างกัน เพื่อจะได้เป็นแนวทางฝึกฝนอบรมให้เด็กของเรามีจริยธรรมอันดีงาม อันจะช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาประเทเป็นไปด้วยดียิ่งขึ้น ✕

✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษาว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด

๒. เพื่อศึกษาว่าเด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดแตกต่างกันจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด

๓. เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้น

๔. เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีความแตกต่างกันในด้านอาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดาและสภาพดินที่อยู่

๕. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่า เด็กวัยรุ่นชายและหญิง จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันหรือไม่

๖. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการอบรมเลี้ยงดู แบบการคิดและพัฒนาการทางจริยธรรม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. ทำให้ทราบว่า เด็กวัยรุ่นที่มีการอบรมเลี้ยงดูและแบบการคิดแตกต่างกัน มีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด

๒. เป็นแนวทางสำหรับครู จะได้ใช้หลักจิตวิทยาและวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก เพื่อช่วยส่งเสริมให้เด็กมีจริยธรรมอันดีงาม

๓. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในการจัดวางกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัยที่เหมาะสมกับเด็ก

๔. เป็นแนวทางให้สถาบันที่เกี่ยวข้องในการจัดหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่เหมาะสมอันจะเป็นการช่วยส่งเสริมให้เด็กมีจริยธรรมเพื่อเป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต

ข้อตกลงเบื้องต้น

๑. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นที่นับถือพุทธศาสนาเท่านั้น

๒. การศึกษาค้างนี้จะศึกษาจริยธรรมในแง่ของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเท่านั้น โดยยึดหลักการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้างนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นที่นับถือพุทธศาสนา ระดับอายุ ๑๓ - ๑๘ ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดศรีสะเกษ ประมาณ ๓๐๐ คน

๒. ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรที่จะศึกษามีดังนี้คือ

ตอนที่ ๑ การหาความแตกต่าง

ตัวแปรอิสระ คือ

- การอบรมเลี้ยงดู แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

- แบบการคิด แบ่งเป็น ๓ แบบ คือ

การคิดแบบวิเคราะห์

การคิดแบบจำแนกประเภท

การคิดแบบโยงความสัมพันธ์

- ระดับอายุ แบ่งเป็น ๕ ระดับ คือ

๑๓ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๔ ปี

๑๔ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๕ ปี

๑๕ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๖ ปี

๑๖ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๗ ปี

๑๗ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๘ ปี

- อาชีพของบิดามารดา แบ่งเป็น ๔ ประเภท คือ

รับราชการ

ค้าขายหรือนักธุรกิจ

เกษตรกร

อื่น ๆ เช่น กรรมกร ฯลฯ

- ระดับการศึกษาของบิดามารดา แบ่งเป็น ๔ ระดับ คือ

ไม่ได้รับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา

อุดมศึกษา

- สถานะถิ่นอยู่ แบ่งเป็น ๒ สถานะ คือ

สังคมเมือง

สังคมชนบท

- เพศ

ชาย

หญิง

ตัวแปรตาม คือ ระดับในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ตอนที่ ๒ หากความสัมพันธ์เชิงเหตุผล มีตัวแปร ๓ ตัว คือ

- การอบรมเลี้ยงดู

- แบบการคิด

- พัฒนาการทางจริยธรรม

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

๑. จริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกนึกชอบ ซึ่งประกอบด้วยความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ความเมตตากรุณาช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ตกทุกข์ได้ยาก เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ไม่คดโกงเห็นแก่ได้

๒. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การใช้เหตุผลทางพุทธศาสนาในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยยึดหลักการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ๖ ชั้น ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก คือ

๒.๑ ชั้นยึดหลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ

๒.๒ ชั้นยึดหลักการแสวงหารางวัล

๒.๓ ชั้นยึดหลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ

๒.๔ ชั้นยึดหลักการทำตามหน้าที่ของสังคม

๒.๕ ชั้นยึดหลักการทำตามคำมั่นสัญญา และเคารพตนเอง

๒.๖ ชั้นยึดคอกมคตีสากล

วัดโคกควยแบบสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของ เรสท์ (Rest) ซึ่งยึดตามแนวของโคลเบอร์กเป็นหลัก

๓. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อลูกในการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งสามารถแยกออกได้อย่างเด่นชัด ในลักษณะหนึ่งลักษณะใดในสามลักษณะ คือ การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

๓.๑ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าเขาเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม บิดามารดามีความอดทนไม่ตามใจจนเกินไป และเข้มงวดกวดขันจนเกินไป รู้จักยอมรับนับถือความสามารถ และความคิดเห็นของเด็ก

๓.๒ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่า บิดามารดาก้าวท้าวเรื่องส่วนตัวของตน ยับยั้งการก้าวร้าวและทำให้ตนเองรู้สึกผิด เมื่อ

แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีความรู้สึกว่าถูกบังคับให้ทำตามความต้องการของบิดามารดา บิดามารดาใช้คำพูดที่ทำให้ตนรู้สึกอาย

๓.๓ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าตนไม่ได้รับความเอาใจใส่ให้คำแนะนำช่วยเหลือจากบิดามารดาเท่าที่ควร

การอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆนี้วัดได้จากการสำรวจความรู้สึกของเด็กในกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบิดามารดาของตนโดยใช้แบบสอบถามของจิตรรา เป้าทรัพย์ (จิตรรา เป้าทรัพย์

๒๕๒๐ : ๑๐๔ - ๑๐๗)

๔. แบบการคิด (Cognitive Styles) หมายถึง แบบการให้เหตุผลของแต่ละบุคคลในการจัดกลุ่มของสิ่งเร้าเข้าด้วยกัน โดยใช้วิธีการจับคู่ภาพ ๒ ภาพ จากภาพที่กำหนดให้ ๓ ภาพ แบบการคิดนี้มี ๓ แบบ คือ

๔.๑ การคิดแบบวิเคราะห์ (Analytical Style) หมายถึง การคิดที่แยกแยะส่วนย่อยของสิ่งเร้า และเอาส่วนย่อยนั้นมาเป็นหลักในการจับคู่ เช่น เมื่อกำหนดภาพคน ไม่บรรทัด และนาฬิกา จะเลือกนาฬิกาคู่กับไม่บรรทัด ด้วยเหตุผลว่า เพราะต่างก็มีตัวเลขเหมือนกัน

๔.๒ การคิดแบบจำแนกประเภท (Categorical Style) หมายถึง การคิดที่อาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมมาตัดสินสิ่งเร้า โดยไม่คำนึงถึงรูปร่างและส่วนย่อยของสิ่งเร้าแต่ละสิ่งเป็นอิสระแก่กัน แต่เข้าคู่กันได้ เพราะมีคุณสมบัติ และหน้าที่หรือประโยชน์เหมือนกัน เช่น นาฬิกาเข้าคู่กับไม่บรรทัด เพราะต่างก็เป็นเครื่องมือใช้

๔.๓ การคิดแบบโยงความสัมพันธ์ (Relational Style) หมายถึง การคิดที่อาศัยหลักเกณฑ์ที่ว่า ของสองสิ่งนั้นมีหน้าที่สอดคล้องหรือสัมพันธ์กัน ต้องขึ้นต่อกันหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น นาฬิกาเข้าคู่กับคน เพราะคนใช้นาฬิกา

แบบการคิดนี้วัดได้จากแบบทดสอบวัดแบบการคิด ซึ่งนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพล ๔ คนร่วมกันสร้างขึ้น (กมล ภูประเสริฐ ๒๕๑๓ : ๘๔-๘๕ , จำรัส นองมาก ๒๕๑๓ : ๘๔-๑๑๕ , ขงชัย ชิวปรีชา ๒๕๑๓ : ๘๘-๑๐๔ , สุวัฒน์ เงินดำ ๒๕๑๓ : ๑๐๒-๑๑๔)

๕. เด็กวัยรุ่น หมายถึง เด็กวัยรุ่นที่มีระดับอายุ ๑๓ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๔ ปี
แบ่งตามสภาพถิ่นที่อยู่ได้ ๒ กลุ่มคือ

๕.๑ เด็กวัยรุ่นในสังคมเมือง หมายถึง เด็กวัยรุ่นที่เกิดในเขตชั้นในของ
กรุงเทพมหานคร และได้ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในเขตเหล่านี้มาตั้งแต่เริ่มการศึกษา

๕.๒ เด็กวัยรุ่นในสังคมชนบท หมายถึง เด็กวัยรุ่นที่เกิดนอกเขตอำเภอ
เมืองจังหวัดศรีสะเกษ และได้ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในเขตเหล่านี้มาตั้งแต่เริ่มการศึกษา

๖. อาชีพของบิดามารดา แบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ

๖.๑ อาชีพรับราชการ หมายถึง ผู้ที่รับราชการหรือทำงานในสังกัดของ
รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

๖.๒ อาชีพค้าขายหรือนักธุรกิจ หมายถึง ผู้ที่ทำการค้าขายทุกชนิด หรือ
ผู้ที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับด้านธุรกิจ

๖.๓ อาชีพเกษตรกร หมายถึง ผู้ที่มีอาชีพในการทำนา ทำไร่ ทำสวน
หรือเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย

๖.๔ อาชีพอื่น ๆ หมายถึง ผู้ที่รับจ้างเป็นรายวัน รายเดือน หรือประกอบ
อาชีพส่วนตัว ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอนในเดือนหนึ่งๆหรือผู้ที่ไม่มีอาชีพ หรือผู้ที่ไม่ได้ระบุอาชีพ
ที่แน่นอน

๗. ระดับการศึกษาของบิดามารดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา
มารดาของเด็กวัยรุ่น โดยแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ

๗.๑ กลุ่มบิดามารดาที่ไม่ได้รับการศึกษา

๗.๒ กลุ่มบิดามารดาที่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.๑ - ป.๗
หรือเทียบเท่า)

๗.๓ กลุ่มบิดามารดาที่ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (มศ.๑ - มศ.๕
หรือเทียบเท่า)

๗.๔ กลุ่มบิดามารดาที่ได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษา (สูงกว่า มศ.๕
หรือเทียบเท่า)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ความหมายของจริยธรรม จริยธรรมหมายถึงการที่บุคคลมีความเห็นอกเห็นใจกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีความเมตตากรุณาช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ไม่คดโกง เห็นแก่ได้ ซึ่งรวมความแล้วหมายถึงความรู้สึกลึกซึ้งชอบ(สุเชษฐ์ มาเฟิม ๒๕๑๙ : ๒) ซึ่งโคลเบอร์กถือว่าเป็นจริยธรรมขั้นสูงสุด

องค์ประกอบของจริยธรรม จริยธรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

๑. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆในสังคม ว่าสิ่งใดควรกระทำและสิ่งใดที่ไม่ควรกระทำ ซึ่งสมาชิกทุกคนในสังคมจำเป็นต้องเรียนรู้

๒. ทัศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเป็นไปในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ

๓. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับและต้องการ เช่น ความซื่อสัตย์ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น เป็นต้น

๔. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลเชิงจริยธรรมนี้จะทำให้ทราบถึงเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจันปัจฉิก ๒๕๒๐ : ๔ - ๖)

นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมที่สำคัญมี ๒ คน คือ เพียเจต์ และโคลเบอร์ก ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ทฤษฎีของโคลเบอร์กเป็นหลัก แต่เนื่องจากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กเกี่ยวข้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ จึงจำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงทฤษฎีของเพียเจต์ก่อนพอสังเขป

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์

เพียเจต์ เป็นผู้ริเริ่มทางความคิดว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่างๆทางสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการของสติปัญญาของบุคคลนั้น เพียเจต์ได้แบ่งขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์เป็น ๓ ขั้น คือ

๑. ขั้นก่อนจริยธรรม พัฒนาการในขั้นนี้เริ่มตั้งแต่เด็กแรกเกิดจนถึง ๒ ปี เด็กในขั้นนี้ยังมีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด มีแต่ความอยากรู้อยากเห็น ต้องการทางกาย จึงต้องการที่จะได้รับการบำบัด โดยไม่คำนึงถึงกาลละเทศะใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อเด็กมีความสามารถในการพูด ก็จะเริ่มรับรู้สภาพแวดล้อม และบทบาทของตนเองตอบบุคคลอื่นๆ

๒. ขั้นยึดคำสั่ง พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ ๒ - ๔ ปี ลักษณะเด็กในขั้นนี้จะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่ คือประกาศิตที่ตนต้องกระทำตาม

๓. ขั้นยึดหลักแห่งตน อยู่ในช่วงอายุ ๔ - ๑๐ ปี การที่เด็กจะพัฒนาจากขั้นยึดคำสั่งมายังขั้นยึดหลักแห่งตนนี้ เพียเจต์เชื่อว่าเกิดจากการพัฒนาทางสติปัญญา และประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะกลายเป็นหลักภายในจิตใจของเด็ก เกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนกันและความเท่าเทียมกันของบุคคล เด็กที่อยู่ในสภาพสังคมปกติ จะบรรลุถึงขั้นที่สามในช่วงอายุนี้นี้ แต่มีเด็กบางคนที่พัฒนาการอาจหยุดยั้งอยู่ในขั้นที่สอง เนื่องด้วยการบีบบังคับอย่างผิดปกติของผู้เลี้ยงดูหรือสังคม หรืออาจเกิดจากการขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจวบจันทน์ ๒๕๒๐ : ๓๔ - ๔๐)

จากแนวความคิดเหล่านี้ของเพียเจต์ ทอมัส โคลเบอร์กก็ได้ศึกษาให้กว้างขวางออกไปอีก

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ✓

โคลเบอร์ก ได้ศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของเพียเจต์ และพบความจริงว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมิได้บรรลุจุดสมบูรณ์ในบุคคลอายุ ๑๐ ปีเป็นส่วนมาก แต่ มนุษย์ในสภาพปกติจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอนจากอายุ ๑๑ ปี ถึง ๒๕ ปี

(Kohlberg. 1969 : 391) และเขาเชื่อว่าการวัดขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมนั้น จะต้องใช้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น (Kohlberg. 1976 : 32)

โคลเบอร์กได้แบ่งประเภทของเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น ๖ ประเภท ซึ่งในแต่ละประเภทนั้นจัดเป็นขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมได้ ๖ ขั้น คือ

- ขั้นที่ ๑ ใช้หลักหลบหลีกการถูกลงโทษ (Obedience and Punishment)
 - ขั้นที่ ๒ ใช้หลักการแสวงหารางวัล (Naively egoistic Orientation)
 - ขั้นที่ ๓ ใช้หลักการกระทำสิ่งที่ดีคนอื่นเห็นว่าดี (Good boy Orientation)
 - ขั้นที่ ๔ ใช้หลักการกระทำตามหน้าที่ (Authority and Social Order Maintaining Orientation)
 - ขั้นที่ ๕ ใช้หลักการเคารพตนเองหรือการกระทำตามสัญญา (Contractual legalistic Orientation)
 - ขั้นที่ ๖ ใช้หลักอุดมคติสากล (Conscience or Principle Orientation)
- จากขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมทั้ง ๖ ขั้นเหล่านี้ โคลเบอร์กได้แบ่งออกเป็น

๓ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) อยู่ใน ช่วงอายุ ๒ - ๑๐ ปี เด็กที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ในระดับนี้จะตัดสินใจเลือกกระทำ ในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น พัฒนาการในระดับนี้ แบ่งออกเป็นขั้นย่อยได้ ๒ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๑ พัฒนาการในขั้นนี้จะอยู่ในช่วงอายุ ๒ - ๗ ปี เด็กมักจะหลบหลีก มิให้ตนเองโดนลงโทษทางกายเพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่ง ของผู้ใหญ่ เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจทางกายเหนือตน

ขั้นที่ ๒ พัฒนาการในขั้นนี้จะอยู่ในช่วงอายุ ๙ - ๑๐ ปี เด็กในขั้นนี้จะเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้คนเท่านั้น เริ่มรู้จักการแลกเปลี่ยนกันแบบเล็กๆ คือ เขาทำมาฉันก็ต้องทำไป เขาให้ฉันฉันก็ต้องให้เขา เป็นต้น

ระดับที่ ๒ คือระดับตามกฎหมาย (Conventional Level) พัฒนาการระดับนี้อยู่ในช่วงอายุ ๑๐ - ๑๑ ปี บุคคลจะกระทำตามกฎหมายของกลุ่มย่อยๆ ของตนหรือทำตามกฎหมายและศาสนา บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับที่ ๒ นี้ ยังต้องการควบคุมจากภายนอก แต่ก็มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และความสามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้ พัฒนาการในระดับนี้แบ่งออกเป็นขั้นย่อยได้ ๒ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๓ พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ ๑๐ - ๑๓ ปี บุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน

ขั้นที่ ๔ พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ ๑๓ - ๑๖ ปี บุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งในสังคมของตนจึงถือว่าตนมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมกำหนดหรือคาคติหมาย

ระดับ ๓ คือระดับเหนือกฎหมาย (Postconventional Level) พัฒนาการระดับนี้เริ่มตั้งแต่อายุ ๑๖ ปีขึ้นไป บุคคลที่มีพัฒนาการในระดับนี้จะต้องตัดสินใจอย่างถี่ถ้วน การนำมาคิดตรึกตรอง ซึ่งใจโดยตนเอง แล้วตัดสินใจไปแล้ว จะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากัน พัฒนาการในระดับนี้แบ่งออกเป็นขั้นย่อยได้ ๒ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๕ คือการเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้

ขั้นที่ ๖ เป็นขั้นสูงสุด แสดงทั้งการมีความรู้สากล นอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน และการมีความยึดหยุ่นทางจริยธรรม เพื่อจุดมุ่งหมายในอันปลายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่ (Kohlberg. 1970 : 37-43, 1971 : 400, 1973 : 376, 1976 : 32 - 33) นอกจากนี้บุคคลในระดับนี้ยังมีหลักประจำใจ ซึ่งตรงกับหลักในพุทธศาสนาที่เรียกว่าหิริโอตตัปปะด้วย (ดวงเคื่อน พันธุมนาวันและเพ็ญแข ประจันปัจฉิม ๒๕๒๐ : ๔๒)

การพัฒนาการทางจริยธรรมนั้น โคลเบอร์กเชื่อว่าเป็นไปตามขั้นจากขั้นที่ ๑ ผ่านแต่ละขั้นไปจนถึงขั้นที่ ๖ บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นไป จะเกิดขึ้นได้ด้วยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว และต่อมา บุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆ หรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่า ๆ ได้ดีขึ้นจึงเกิดความเปลี่ยนแปลงทางความคิดและเหตุผล ทำให้การใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นไป มีมากขึ้นตามลำดับ ส่วนเหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าก็จะถูกใช้น้อยลงทุกที และจะถูกละทิ้งไปในที่สุด (ควงเคื่อน พันธมนาวินและเพ็ญแข ประจวบจันติก ๒๕๒๐ : ๔๕)

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

จริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู

ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมทางพฤติกรรมของเด็ก และเป็นสถาบันแห่งแรกที่ได้ให้การอบรมทางจิตใจแก่เด็กตลอดเวลา อุบัติสืบส่วนตัวที่ดี อารมณ์เด็กที่ดี เริ่มมีที่มาจากบ้านเด็กจะเป็นผู้ที่มีความคิด ความรู้สึก มีมรรยาทหรือการวางตัวอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับที่การอบรมจากทางบ้านเป็นส่วนหนึ่ง (สุพิศรา สุภาพ ๒๕๑๔ : ๒๖) ดังนั้นการที่เด็กจะมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจนั้นขึ้นอยู่กับที่การอบรมเลี้ยงดูที่ดี (สุชา จันทน์เอม ๒๕๑๔ : ๑๒๔)

การอบรมเลี้ยงดูเด็กจัดแบ่งออกได้หลายประเภท แต่ในการศึกษาครั้งนี้ จัดรวมเป็น ๓ ประเภท คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นวิธีการที่มีตามารค่าให้ความรัก เคารพในสิทธิของเด็ก ให้ความเท่าเทียมกันของสมาชิกในครอบครัว ลักษณะของการอบรมเช่นนี้จะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้น และมีความคิดสร้างสรรค์ (Hurlock. 1955 : 433 - 435) นอกจากนี้ยังเป็นลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ถกเถียงปัญหาต่างๆ ได้ (Mussen. 1963 : 72)

มีการวิจัยหลายเรื่องในต่างประเทศที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู กับลักษณะที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม ดังเช่นการวิจัยของ ฮอฟแมน (Hoffman. 1970 : 291) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักกับลักษณะที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม ๔ ประการ คือ การยึดหลักภายในตน การมีความรู้สึกผิด การต้านทานสิ่งยั่วยวนใจ และการยอมรับและสารภาพผิด ผลปรากฏว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักมาก ทั้งชายและหญิงที่มีอายุ ๔ - ๑๓ ปี เป็นเด็กที่มีลักษณะทางจริยธรรม ทั้ง ๔ ประเภทสูงกว่า เด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักน้อย

บอดคัวิน (Baldwin. 1948 : 127 - 136) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก ๓ แบบ คือ ประชาธิปไตย การให้การยอมรับและการตามใจโดยการสัมผัส พ่อแม่ ๒๒๐ ครอบครัว พบว่าลูกที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีพัฒนาการด้านความรู้สึกผิดชอบสูง ซึ่งตรงกับการศึกษาของ แรดเก (Radke. 1964 : 235) ที่พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีลักษณะเชื่อมั่นในตนเอง เป็นที่ยอมรับของสังคม ให้ความร่วมมือกับเพื่อนฝูง ไว้วางใจตนเอง และมีความรับผิดชอบสูง และจากการศึกษาของเพค (Peck. 1958 : 374) ก็พบว่าเด็กที่มีความรู้สึกผิดชอบสูงนี้ขึ้นอยู่กับการฝึกวินัย จากการสังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่พบว่า ความใกล้ชิดซึ่งกันและกันระหว่างพ่อแม่กับลูก การให้ความรักของพ่อแม่ การฝึกวินัยอย่างสม่ำเสมอการให้เหตุผลและความคงเส้นคงวาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกผิดชอบสูง ซึ่งการศึกษาเหล่านี้ตรงกับข้อคิดทางจิตวิทยาที่ว่า การฝึกวินัยที่ไคยล และทำให้เด็กมีการควบคุมจากภายในอย่างแท้จริง จะต้องใช้การฝึกวินัยโดยอาศัยความรัก จะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านความรู้สึกผิดชอบสูง (Secard. 1964 : 557 - 559) ซึ่งจะนำไปสู่การมีพัฒนาการด้านจริยธรรมอย่างสูงด้วย

สำหรับการวิจัยเรื่องการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในประเทศไทยนั้น คงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ ได้ศึกษากับเยาวชนไทยระดับอายุ ๑๑ - ๒๕ ปี โดยแบ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยออกเป็นประเภทย่อย ๔ ประเภท

คือ การถูกรอบร้อมเลี้ยงดูแบบให้ความรักแบบควบคุม แบบลงโทษทางกายหรือจิต และการถูกรอบร้อมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ปรากฏว่า การเลี้ยงดูแบบรักมาก และแบบใช้เหตุผลมาก มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม มากกว่าการรอบร้อมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิต และแบบควบคุม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก ๒๕๒๐ : ๑๘๙) ซึ่งตรงกับการศึกษาของวารินทร์ ม่วงสุวรรณ ที่ได้ศึกษาการรอบร้อมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก และแบบควบคุมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ คือ ความเอื้อเฟื้อและวินัยทางสังคม โดยทำการศึกษากับนักเรียนชั้น ป.๓ ปีที่ ๑ จำนวน ๔๕๐ คน และพบว่า เด็กที่ได้รับการรักมากจะมีวินัยทางสังคม มากกว่าเด็กที่ได้รับการรักน้อย (วารินทร์ ม่วงสุวรรณ ๒๕๑๙ : ๑๙๕) ✓

ในระดับประถมศึกษาชั้น ชูศรี หลีกเพชร ได้ศึกษากับเด็กจำนวน ๓๕๐ คน พบว่า เด็กที่ได้รับการรอบร้อมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ รู้จักเหตุผลในการกระทำต่างๆ มีการไตร่ตรองและปฏิบัติตนไปในทางที่สังคมยอมรับ มีอารมณ์คงที่ และมีลักษณะเป็นมิตรกับคนทั่วไป (ชูศรี หลีกเพชร ๒๕๑๙ : ๔๕)

สำหรับการศึกษาค้นคว้าการรอบร้อมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดนั้น มิลเลอร์ (Miller) พบว่า ยิ่งพ่อแม่เข้มงวดกับลูกเจิมมากขึ้นเท่าไร ลูกจะเกิดความหงุดหงิด คับแค้นใจมากขึ้นเท่านั้น และความของคับใจมีมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งมีความก้าวร้าวมากขึ้นเท่านั้น (Bussey, 1961: 136-152) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ไม่ดีได้

ส่วนการรอบร้อมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยนั้น บรอนเฟน เบอเรนเนอร์ (Bronfenbrenner) กล่าวว่า การปล่อยปละละเลยมากเกินไปทำให้เด็กไม่รู้จักความเขินอาย และขอบเขต เกิดความวิตกกังวลเพราะไม่รู้จักขอบเขตและการควบคุม (Breckenbridge, 1960 : 143) ซึ่งตรงกับการศึกษาในเมืองไทยที่ ภรณ์ธรรมาภรณ์พิลาต (๒๕๑๓ : ๙๕) ได้ศึกษาไว้โดยศึกษาสาเหตุการหนีเรียนของนักเรียน ๕ คน พบว่า เด็ก ๒ ใน ๕ คน เป็นเด็กที่ขาดความอบอุ่นจากทางบ้าน พ่อแม่ไม่ให้

ความรัก ความเอาใจใส่ มักทอดทิ้งปล่อยปละละเลย เป็นสาเหตุให้เด็กมองโลกในแง่ร้าย
หนีโรงเรียน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และจากการศึกษาประวัติของเด็กที่ไ้กระทำผิด
มาแล้ว พบว่าส่วนใหญ่มีความสามารถปล่อยปละละเลยบุตร ไม่ควบคุมความประพฤติเท่าที่ควร
มาตั้งแต่เด็ก

ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก พ่อแม่ควรจะใช้วินัยที่มีเป้าหมายระยะยาว โดยมุ่ง
ให้เด็กยอมรับค่านิยมต่างๆ เข้าเป็นส่วนหนึ่งในจิตใจของเด็ก ด้วยการให้เหตุผลให้ความ
รักแก่เด็ก เนื่องจากการฝึกวินัยเป็นการฝึกให้เด็กแสดงพฤติกรรมในทางที่ดี ถ้าพ่อแม่ไม่
ควบคุมเลย เด็กก็จะไม่สามารถที่จะเรียนรู้ค่านิยมมาตรฐานของสังคม และพฤติกรรมใน
ทางที่ดีได้ แต่ถาพ่อแม่ควบคุมมากเกินไป จะมีผลทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่น ขาดความ
สามารถในการปกครองตนเองและไม่เชื่อถือตนเอง แต่มีโอกาสรับค่านิยม และคุณธรรม
จากพ่อแม่ ได้มากกว่าลูกที่พ่อแม่ตามใจ (Mussen. 1969 : 513 - 514)
ดังนั้นเราพอจะสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การมีวินัยที่เหมาะสม
ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านจริยธรรมดีขึ้น

จากเอกสารดังกล่าวมาแล้วพอจะมองเห็นแนวโน้มได้ว่าพัฒนาการทางจริยธรรม
นั้นขึ้นอยู่กับรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
มีส่วนช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางจริยธรรมมากที่สุด ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดนั้น
ก็น่าจะมีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมดีกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

จริยธรรมกับแบบการคิด

มนุษย์เรานั้นมีวิธีการคิดแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นไม่เหมือนกัน สาเหตุที่บุคคลมีความ
สามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันก็ คือ

๑. ความรู้ในเนื้อหา และระเบียบวิธีของแต่ละวิชา

๒. แบบการคิด (Cognitive Styles) ความอยากรู้อยากเห็น และวิธี
การเฉพาะต่อการแก้ปัญหานั้น

๓. อุปนิสัยใจคอของแต่ละคน (Ausubel. 1968 : 551) ที่จะต้องแบ่งประเภทของแบบการคิดต่างๆไว้เป็นหมวดหมู่เดียวกัน แบบวัดแบบการคิดที่แพร่หลายคือ แบบของ เคแกน มอสส์ และ ซีเกล (กมล ภูประเสริฐ ๒๕๑๓ : ๓ - ๔) ซึ่งใช้แบบทดสอบที่เรียกว่า "แบบทดสอบแบบการรับรู้" (Conceptual Style Test) มีลักษณะเป็นภาพลายเส้นขาวดำ แต่ละข้อประกอบด้วยภาพ ๓ ภาพ ให้ผู้สอบเลือกภาพ ๒ ภาพที่ไปด้วยกันได้ หรือ เข้าคู่กันได้ พร้อมกับให้เหตุผลว่า เพราะเหตุใดจึงเลือกเช่นนั้น เหตุผลที่ได้มาจะแสดงถึง "แบบการคิด" ของผู้สอบ ซึ่งจะแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. แบบวิเคราะห์เชิงบรรยาย (Descriptive Analytic) เป็นการคิดที่จะรวมวัตถุเข้าเป็นพวกเดียวกัน โดยพิจารณาความคล้ายคลึงของลักษณะทางกายภาพที่วัตถุต่างๆมีร่วมกัน ได้แก่ลักษณะในเรื่องสี ขนาด รูปร่าง

๒. แบบอ้างอิงแยกประเภท (Categorical - Inferential) เป็นการคิดที่จะรวมวัตถุเข้าเป็นพวกเดียวกัน โดยพิจารณาสิ่งอื่นที่ร่วมกันเป็นส่วนรวม เช่น หน้าที่และอื่นๆที่นอกเหนือไปจากลักษณะทางกายภาพวัตถุในกลุ่มถือว่าเป็นอิสระต่อกัน

๓. แบบโยงความสัมพันธ์ (Relational) เป็นการคิดที่จะรวมวัตถุเข้าเป็นพวกเดียวกัน โดยอาศัยความสัมพันธ์ในตำแหน่งเวลาหรือสถานที่ วัตถุในกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน เพราะแต่ละชิ้นจะมีความหมายที่เกิดจากความสัมพันธ์ ที่มีต่อวัตถุอื่นในกลุ่มเดียวกัน

การศึกษาแบบการคิดกับพัฒนาการทางจริยธรรมนั้น มีผู้ศึกษาไว้น้อยมาก ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ สำหรับในประเทศไทยนั้น มีผู้ทำการศึกษาค้นคว้าพัฒนาการด้านการคิด ตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาไว้หลายคน ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรมนั้นยังไม่พบ เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงพัฒนาการของแบบการคิดไว้พอสังเขปด้วย

ในระดับเด็กอนุบาล นิพนธ์ คงเจริญ ได้ศึกษาไว้โดยแบ่งเด็กออกเป็น ๓ กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง ๒ กลุ่ม และกลุ่มควบคุม ๑ กลุ่ม กลุ่มทดลอง ๒ กลุ่มนั้นเป็นกลุ่ม

ที่ทดลองสอนเพื่อให้เกิดการจัดระบบความคิดเป็นการสอน ๒ วิธี แล้วนำกลุ่มเด็กทั้ง ๓ กลุ่มไปทดสอบแบบการคิดทั้ง ๓ แบบ ผลปรากฏว่า การคิดแบบวิเคราะห์และการคิดแบบโยงความสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน ส่วนการคิดแบบจำแนกประเภทปรากฏว่ากลุ่มทดลองสามารถทำคะแนนได้สูงกว่ากลุ่มควบคุม และเรายังพบว่าเด็กในระดับนี้ใช้การคิดแบบจำแนกประเภทมากที่สุด และใช้การคิดแบบวิเคราะห์น้อยที่สุด (นิพนธ์ คงเจริญ ๒๕๑๕ : ๑ - ๕๕)

จำรัส นองมาก (จำรัส นองมาก ๒๕๑๓ : ๑ - ๔๗) ได้ทำการศึกษาแบบการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เมื่อถือเอาระดับชั้นเป็นเกณฑ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ใช้การคิดแบบวิเคราะห์น้อยกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ใช้แบบการคิดแบบจำแนกประเภทน้อยกว่าชั้นอื่น ๆ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ใช้แบบการคิดแบบโยงความสัมพันธ์มากที่สุด ส่วนการศึกษากับเด็กระดับเดียวกันในต่างประเทศนั้น รอสส์แมน (Rossman. 1966 : 2126 - B) ได้ศึกษาการคิดแบบวิเคราะห์ของนักเรียนเกรด ๑ และเกรด ๒ พบว่านักเรียนเกรด ๒ วิเคราะห์มากกว่านักเรียนเกรด ๑ และมีแนวโน้มว่าการคิดแบบวิเคราะห์จะเพิ่มขึ้นตามอายุ ซึ่งตรงกับการศึกษาของ เคแกน มอสส์ และซีเกล (Lee. 1963 : 34) ซึ่งได้ศึกษากับเด็กเกรด ๑ - ๕ และพบว่าการคิดแบบวิเคราะห์จะเพิ่มขึ้นตามอายุ แต่ความคิดแบบโยงความสัมพันธ์จะลดลงและยังได้พบอีกว่าการคิดแบบวิเคราะห์และแบบโยงความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กันในเชิงนิเสธ และต่างก็ไม่มีความสัมพันธ์กับการคิดแบบจำแนกประเภท

ในระดับประถมศึกษาตอนปลายนั้น สุวัฒน์ เงินดำ ได้ทำการศึกษานแบบการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดลำปาง พบว่าการใช้แบบการคิดทั้ง ๓ แบบนั้น นักเรียนชั้นต่ำมีแนวโน้มที่จะใช้แบบการคิดวิเคราะห์มาก ส่วนในชั้นที่สูงขึ้นไป ใช้การคิดแบบจำแนกประเภทและแบบโยงความสัมพันธ์มากขึ้นตามลำดับ (สุวัฒน์ เงินดำ ๒๕๑๓ : ๑ - ๑๐๐) แต่เมื่อศึกษาเด็กระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา โดยใช้อายุเป็นเกณฑ์กลับไม่พบความแตกต่างในการใช้แบบการคิด (ธงชัย วิภาวีธา ๒๕๑๓ . ๑ - ๔๖)

ในความสัมพันธ์กับภาษานั้น มีการพบว่าการระลึกหรือจำถ้อยคำบางคำที่ใช้กันอยู่ในสังคมโดยนำมาปรากฏให้เห็นในเวลาอันสั้นมีสหสัมพันธ์กับแบบการคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Davis. 1970 : 424) โดยเฉพาะแบบการคิดวิเคราะห์ ที่พบว่า เด็กที่คิดแบบวิเคราะห์อย่างรอบคอบ มีแนวโน้มที่จะอ่านหนังสือ ให้เหตุผลและสรุปกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดีกว่าเด็กที่มีการคิดแบบอื่นๆ (Tyler. 1965 : 232) และเด็กที่มีการคิดแบบวิเคราะห์นี้จะมีแนวโน้มที่จะรับรู้ตัวอย่างรอบคอบมากกว่าเด็กที่ใช้แบบการคิดแบบอื่น (Ausubel. 1968 : 178) ซึ่งการที่เด็กมีความคิดอย่างรอบคอบนี้จะนำไปสู่การใช้เหตุผลและผลในการแก้ปัญหาต่างๆได้ โดยเฉพาะสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์หาเหตุผลในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้

การศึกษาแบบการคิดที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมโดยตรงคือ การศึกษาของแคร์ริง (Caring. 1976 : 7568 - B) ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างเด็กอายุระหว่าง ๑๐ ปี ๕ เดือน ถึง ๑๒ ปี ๔ เดือน จำนวน ๔๔ คน และมีระดับสติปัญญา (I.Q.) ระหว่าง ๕๐ - ๑๔๔ เขาได้ใช้แบบทดสอบ ๓ แบบ คือ แบบทดสอบเด็กโดยใช้รูปภาพสำหรับวัดแบบการคิด (The children's Embedded Figures Test) แบบวัดระดับสติปัญญาเด็กของเวคส์เลอร์ (The Wechsler Intelligence Scale for Children. WISC) และแบบทดสอบการตัดสินจริยธรรม (The Moral Judgment Test) ซึ่งใช้ตามแบบของเพียเจต์ ผลปรากฏว่า แบบการคิดและการตัดสินจริยธรรมมีสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการคิดแบบวิเคราะห์ (Analytical Cognitive Style) มีความสัมพันธ์กับบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางจริยธรรมมาก ส่วนการคิดแบบรวมทั้งหมด (Global Cognitive Style) มีความสัมพันธ์กับผู้มีวุฒิภาวะในการตัดสินจริยธรรมน้อย

จากเอกสารที่ศึกษาถึงแบบการคิดทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว พอจะมีแนวโน้มให้เห็นได้ว่า การคิดแบบวิเคราะห์ น่าจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจริยธรรม หรือ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมากกว่าแบบการคิดแบบอื่นๆ

จริยธรรมกับระดับอายุ

✓ โคลเบอร์ก (Kohlberg.) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับระดับอายุ โดยแบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น ๖ ชั้น ผู้วิจัยพบว่า เด็กอเมริกันอายุ ๙ , ๑๐ , ๑๓ และ ๑๖ ปี มีแนวโน้มที่จะใช้เหตุผลในชั้นที่สูงขึ้นตามอายุ กล่าวคือ เด็กอายุ ๙ ปีแทบทุกคน (๕๐ กว่าเปอร์เซ็นต์) ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ ๑ และ ๒ เด็กอายุ ๑๐ ปี แม้จะยังใช้เหตุผลในชั้นที่ ๑ และ ๒ เสียเป็นส่วนใหญ่ (๕๐ กว่าเปอร์เซ็นต์) แต่มีอีกพวกหนึ่งที่ใช้เหตุผลในชั้นที่ ๓ และ ๔ (๓๕ เปอร์เซ็นต์) ในเด็กวัยรุ่นตอนต้นอายุ ๑๓ ปี ใช้เหตุผลในชั้นที่ ๓ และ ๔ มาก (๕๐ กว่าเปอร์เซ็นต์) และมีพวกที่ใช้เหตุผลในชั้นที่ ๑ และ ๒ น้อยกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ส่วนวัยรุ่นตอนปลายอายุ ๑๖ ปี แม้จะยังใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ ๓ และ ๔ มาก (๕๐ เปอร์เซ็นต์) แต่ปรากฏว่ามีผู้ใช้เหตุผลในชั้นที่ ๕ และ ๖ (๒๓ เปอร์เซ็นต์) มากกว่ากลุ่มเด็กที่อายุต่ำกว่าทุกกลุ่ม ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นเด่นชัดว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลมีพัฒนาการตามอายุ ซึ่งพัฒนาการของจริยธรรมทางค่านี้นี้ โคลเบอร์กเชื่อว่า เป็นผลของความพยายามของเด็กที่จะตีความหมายประสบการณ์ของตนในสังคมที่สลับซับซ้อน โดยเด็กจะมีความสามารถในการนี้มากขึ้นเป็นลำดับ (ดวงเคื่อน พันธมนาวินและเพ็ญแข ประจวบจันท์ ๒๕๒๐ : ๑๖) การศึกษาของโคลเบอร์กนี้สอดคล้องกับเรสต์ (Rest. 1976 : 82) ที่ได้ศึกษาระยะยาวเป็นเวลา ๒ ปีกับเด็กวัยรุ่นอายุ ๑๖ - ๒๐ ปี จำนวน ๔๔ คน และเขาได้พบพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นทั้งในเด็กอายุมากและอายุน้อย โดยที่เด็กอายุมากมักจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ในขั้นความคิดควยหลักการ (Principled Moral Thinking) และกลุ่มที่อายุน้อยกว่าจะมีการเปลี่ยนระดับขั้นของจริยธรรมจากระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional) ไปยังขั้นตามกฎเกณฑ์ (Conventional) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ

การวิจัยของ บัสเสน (Yussen. 1976 : 551 - 555) ก็สอดคล้องกัน จากการให้กลุ่มตัวอย่างเด็กจำนวน ๑๒๐ คน จากเกรด ๔ , ๑๐ , ๑๒ และระดับวิทยาลัย การทดสอบของบัสเสนนี้เป็นการให้เลือกคำตอบจากเรื่องที่กำหนดให้โดยคำตอบนั้นใช้เกณฑ์ ๓ เกณฑ์ คือ

๑. เกณฑ์ของตัวเอง
๒. เกณฑ์ของตำรวจ
๓. เกณฑ์ของนักปราชญ์

เกณฑ์ทั้ง ๓ นี้ใช้ในการตัดสินจริยธรรม ผลปรากฏว่าเด็กระดับ ๕ ไม่มีความแตกต่างในการเลือกเกณฑ์ เด็กระดับ ๑๐ เลือกเกณฑ์ของนักปราชญ์มากกว่าของตำรวจ เด็กระดับ ๑๒ เลือกเกณฑ์ของนักปราชญ์มากกว่าเกณฑ์ของตนเองและเกณฑ์ของตำรวจ และนักศึกษาระดับวิทยาลัยนั้นเลือกเกณฑ์ของนักปราชญ์มากกว่าเกณฑ์ของตนเอง และเลือกเกณฑ์ของตนเองมากกว่าเกณฑ์ของตำรวจ จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าในระดับชั้นต่ำหรืออายุน้อยนั้น เด็กยังไม่สามารถแยกแยะว่าจะใช้เกณฑ์อะไรในการตัดสินจริยธรรม เด็กจะมองในลักษณะรวม ๆ * แต่พอเรียนสูงขึ้นหรือระดับอายุมากขึ้นจะเริ่มมีวุฒิภาวะทางจริยธรรมมากขึ้น

สำหรับการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมกับระดับอายุในประเทศไทยนั้น วิรัช จาปนอม (วิรัช จาปนอม ๒๕๒๐ : ๑ - ๓๓) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนอายุ ๑๓ ปี และ ๑๕ ปี ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและโรงเรียนในเขตชนบทของจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๑๒๐ คน ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างในการตัดสินจริยธรรมของทั้ง ๒ ระดับอายุ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของควงเคื่อน พันธมนาวินและเพ็ญแข ประจวบ-ปัจจุบัน (ควงเคื่อน พันธมนาวินและเพ็ญแข ประจวบปัจจุบัน ๒๕๒๐ : ๑๘๓ - ๑๘๔) ที่ได้ศึกษากับเด็กในช่วงอายุ ๑๑ - ๑๓ ปี (นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) ๑๔ - ๑๖ ปี (มัธยมศึกษาปีที่ ๓) และ ๑๘ - ๒๑ ปี (นักศึกษา) นั้นได้กล่าวว่าคะแนนเฉลี่ยจริยธรรมไม่แตกต่างกันมากนัก และมีเปอร์เซ็นต์ของผู้มีจริยธรรมในชั้นที่ ๑ - ๖ เป็นประมาณที่ใกล้เคียงกันทั้ง ๓ ช่วงอายุ โดยที่ผู้ตอบส่วนใหญ่ในแต่ละกลุ่มมีคะแนนจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ ๔ (ประมาณ ๕๐ %) รองลงไปอยู่ในชั้นที่ ๓ (๓๐ % - ๓๙ %) ส่วนผู้ตอบที่มีคะแนนจริยธรรมในชั้นที่ ๑ และ ๒ รวมกัน กับชั้นที่ ๕ และ ๖ รวมกันนั้น มีเป็นจำนวนใกล้เคียงกัน

✓ การที่พัฒนาการทางจริยธรรมในเยาวชนไทย ไม่ปรากฏชัดถึงความแตกต่างตามอายุ อาจเป็นเพราะลักษณะของเครื่องมือวัดระดับจริยธรรมซึ่งเป็นคำตอบแบบให้เลือกตอบ ทำให้ผู้ตอบมีความสะดวกในการเลือกเหตุผลที่กำหนดให้ ถ้าให้ผู้ตอบเขียนคำตอบเอง

แล้วนำคำตอบเหล่านี้มาวิเคราะห์หาระดับจริยธรรม อาจพบความแตกต่างตามอายุได้มากกว่านี้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยก็ยังมีความเชื่อตามการศึกษาในต่างประเทศว่า พัฒนาการทางจริยธรรมน่าจะมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ

✓ จริยธรรมกับเพศ

ฮอฟแมน (Hoffman. 1976 : 261 - 360) พบว่าหญิงและชายไม่มีความแตกต่างกันในการตัดสินจริยธรรม ซึ่งตรงกับผลที่วิรัช จาบุญอม (วิรัช จาบุญอม ๒๕๒๐ : ๑ - ๙๓) ได้ศึกษาไว้

แต่จากการศึกษาของโฮลสไตน์ (Holstein. 1976 : 51-61) ซึ่งศึกษาระยะยาว ๓ ปี โดยศึกษาเด็กชายและเด็กหญิง และติดตามการปรากฏว่าเมื่ออายุ ๑๓ ปี เด็กหญิงส่วนใหญ่มีจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ ๓ ส่วนชายอยู่ในชั้นที่ ๒ แต่เมื่อวัดอีกครั้งเมื่ออายุ ๑๖ ปี วัยรุ่นชายส่วนใหญ่อยู่ในชั้นที่ ๔ และหญิงอยู่ในชั้นที่ ๓ - ๕ การศึกษาของโคสเบอร์ก และนักวิจัยอื่นๆ (ควงเกื้อน พันธมนาวินและเพ็ญแข ประจวบปัจฉิม ๒๕๒๐ : ๑๙) และการศึกษาของแคร์ริง (Caring. 1971 : 7568 - B) ก็พบว่าหญิงมีจริยธรรมต่ำกว่าชาย

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า ชายน่าจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าหญิง

✓ จริยธรรมกับตัวแปรทางสังคมอื่น ๆ

เคย์ (Kay. 1975 : 30 - 38) มีความเชื่อว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวมีส่วนกำหนดจริยธรรม ซึ่งโคสเบอร์ก (Kohlberg. 1964 : 406) ก็ได้แสดงให้เห็นว่ามีผลการวิจัยหลายเรื่อง ซึ่งแสดงถึงการไร้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะต่างๆกันนั้น แตกต่างกันด้วย โดยเฉพาะเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ จะมีพัฒนาการทางด้านนี้ช้ากว่าเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางและสูง ส่วนผลการวิจัยจริยธรรมของเยาวชนไทย ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยในต่างประเทศ

เพราะในการศึกษาระดับประถมศึกษาของครอบครัว ซึ่งวัดจากรายได้ประกอบกับจำนวนคนในครอบครัว ฐานะทางสังคมของครอบครัว ซึ่งวัดจากลักษณะอาชีพของบิดามารดา และระดับการศึกษาของบิดามารดา ไม่ปรากฏตัวแปรทั้ง ๔ นี้มีความสัมพันธ์กับระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเด่นชัดแต่ประการใด (ดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม ๒๕๒๐ : ๑๔๐ - ๑๔๓)

✓ ถึงแม้ว่าอาชีพของบิดามารดาและระดับการศึกษาของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์อย่างเด่นชัดกับจริยธรรมก็ตาม แต่ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ตามแนวโน้มของพัฒนาการทางจริยธรรมที่จะแปรเปลี่ยนไปตามตัวแปรทางสังคม ดังนั้นสำคัญว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กที่มีบิดามารดาอาชีพและระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะต้องแตกต่างกันด้วย

จากเอกสารและการวิจัยที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการอบรมเลี้ยงดู แบบการคิด อายุ เพศ และฐานะทางสังคมของบิดามารดาน่าจะมีส่วนช่วยให้พัฒนาการทางจริยธรรมดีขึ้น ดังนั้นในการศึกษาคครั้งนี้ จึงมุ่งศึกษาถึงตัวแปรดังกล่าวที่มีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการแก้ไข และส่งเสริมให้เด็กของเรามีจริยธรรมอันดีงาม อันจะเป็นการส่งเสริมให้การพัฒนาประเทศเป็นไปด้วยดียิ่งขึ้น

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

จากทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วพอจะตั้งสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดังต่อไปนี้

๑. เด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ
๒. เด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
๓. เด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดแบบวิเคราะห์ จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดอื่น

~~4.~~ เด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดแบบจำแนกประเภทจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกับเด็กที่มีแบบการคิดแบบโยงความสัมพันธ์

๕. พัฒนาการทางจริยธรรมจะเพิ่มขึ้นตามวัย

๖. เด็กวัยรุ่นที่มีปัญญาคามีอาชีพแตกต่างกัน จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน

๗. เด็กวัยรุ่นที่มีปัญญาคามีการศึกษาสูง จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีปัญญาคามีการศึกษาต่ำ

๘. เด็กวัยรุ่นในเมืองและในชนบทจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

๙. เด็กวัยรุ่นชายจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงที่อายุเดียวกัน

๑๐. การอบรมเลี้ยงดู แบบการคิด และพัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๘ ปี ที่นับถือพุทธศาสนา และกำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๓๐๐ คน

เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีดำเนินการดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างจะต้องศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนในกรุงเทพมหานครจะต้องเป็นโรงเรียนระดับปานกลาง เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป โดยพิจารณาจากกิตติศัพท์ของโรงเรียน (School tone) และองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น จำนวนครู จำนวนนักเรียน ผลสำเร็จของนักเรียน ฯลฯ เป็นหลักแล้วนำโรงเรียนเหล่านี้มาสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ออกมา ๔ โรงเรียน คือ โรงเรียนมักกะสันพิทยา โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียนปทุมคงคา และโรงเรียนสาธิต สำหรับกลุ่มตัวอย่างสังคมเมือง และสุ่มโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ ๔ โรงเรียน คือ โรงเรียนชุมชน โรงเรียนขุนหาญวิทยาสรรค์ โรงเรียนกำแพง และโรงเรียนกันทรารมย์ สำหรับกลุ่มตัวอย่างสังคมชนบท

๒. เลือกนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามระดับอายุ และสภาพถิ่นที่อยู่ โดยสุ่มระดับอายุละ ๓๐ คน ในแต่ละสภาพถิ่นที่อยู่ แบ่งเป็นเพศชาย และเพศหญิงจำนวนเท่าๆกัน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๓๐๐ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี ๓ ฉบับ คือ แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู แบบทดสอบ "แบบการคิด" และแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรม ~~ซึ่งมีรายละเอียด~~ ในการใช้และการสร้างดังนี้

๑. แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู ในการศึกษารุ่นนี้ใช้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของจิตรรา เป้าทรัพย์ (จิตรรา เป้าทรัพย์ ๒๕๒๐ : ๑๐๔ - ๑๐๗)

๑.๑ ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามชุดนี้มีจำนวน ๔๕ ข้อ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า ๕ ช่วง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (๐) พ่อแม่จะให้ท่านทำอะไรมักถาม
ความเห็นของท่านก่อนเสมอ
- (๑๐) พ่อแม่คัดค้านใจแทนท่านเสมอ

จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงบ้าง	ไม่จริงเลย

แบบสอบถามทั้ง ๔๕ ข้อนี้ แบ่งออกได้เป็น แบบสอบถามวัดแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ๑๕ ข้อ ได้แก่ ข้อ ๑ ข้อ ๔ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๘ ข้อ ๒๖ ข้อ ๓๒ ข้อ ๓๔ ข้อ ๓๖ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ ข้อ ๔๒ และ ข้อ ๔๕ แบบสอบถามวัดแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด ๑๕ ข้อ ได้แก่ ข้อ ๒ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๕ ข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ ข้อ ๓๓ ข้อ ๓๕ และ ข้อ ๓๗ แบบสอบถามวัดแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ๑๕ ข้อ ได้แก่ ข้อ ๕ ข้อ ๙ ข้อ ๑๔ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ ข้อ ๒๕ ข้อ ๓๐ ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙ ข้อ ๔๓ และข้อ ๔๔

๑.๒ เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม ใช้วิธีการกำหนดน้ำหนักโดยการสมมติ (Arbitrary Weighting) จากน้ำหนัก ๑ หน่วย ถึง ๕ หน่วย ตามลำดับดังนี้

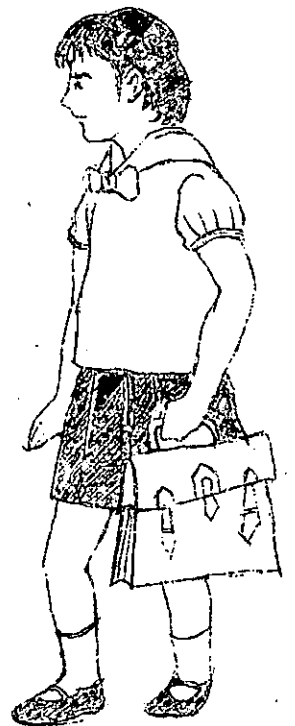
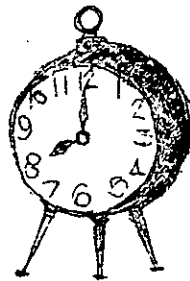
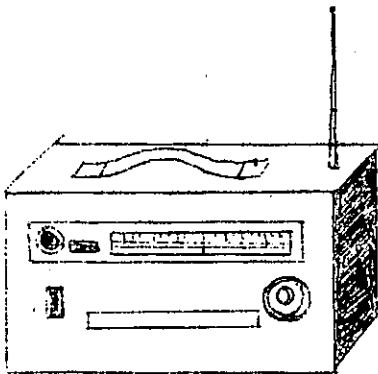
จริงมากที่สุด กำหนดให้คะแนน ๕ คะแนน

จริงมาก กำหนดให้คะแนน ๔ คะแนน

จริงปานกลาง	กำหนดให้คะแนน	๓	คะแนน
จริงบ้าง	กำหนดให้คะแนน	๒	คะแนน
ไม่จริงเลย	กำหนดให้คะแนน	๑	คะแนน

๒. แบบทดสอบ "แบบการคิด" แบบทดสอบชุดนี้ใช้ศึกษาหาผลการศึกษา
 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๔ คนได้ร่วมกันสร้างขึ้น (มงคล ภูประเสริฐ ๒๕๑๓ : ๙๙
 - ๙๙, จำรัส นองมาก ๒๕๑๓ : ๙๙ - ๑๑๕, ธงชัย ชิวปรีชา ๒๕๑๓ : ๘๘ - ๑๐๔,
 สุวัฒน์ เงินดำ ๒๕๑๓ : ๑๐๒ - ๑๑๘) โดยอาศัยแนวคิดจากแบบทดสอบแบบการคิดของ
 ลี เคแกน และแรบสัน (Lee, Kagan and Rabson. 1963 : 433) และสร้าง
 ให้มีพิสัยการใช้ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ ๑ ถึงชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา

๒.๑ ลักษณะของแบบทดสอบ แบบทดสอบชุดนี้มีจำนวน ๓๐ ข้อ แต่ละข้อเป็น
 ลายเส้นขาว - ดำ ๓ ภาพ เพื่อให้นักเรียนเลือกจับคู่ภาพ ๒ ภาพที่เข้าคู่กันหรือไปด้วยกันได้
 ภาพที่กำหนดให้แต่ละข้อเป็นภาพคน สัตว์ สิ่งของ หรือเครื่องใช้ต่างๆที่นักเรียนรู้จักดี แต่ละ
 ข้อจะมีบางภาพเขียนไม่สมบูรณ์ หรือมีลักษณะเจาะจงจะให้คล้ายคลึงกับภาพอื่นในแต่ละข้อไว้
 ดังตัวอย่าง

๒.๒ การดำเนินการสอบ ทดสอบเป็นกลุ่ม โดยให้นักเรียนพิจารณาภาพแต่ละข้อ แล้วคิดว่า ๒ ภาพไหนที่พอจะไปคว่กันได้ หรือเข้าคู่กันได้ เมื่อเลือกได้คู่ใดให้เขียนเฉพาะหมายเลขใ้ภาพที่เลือกลงในกระดาษคำตอบ พร้อมกับเขียนเหตุผลด้วยว่า เหตุใดจึงเลือกเอา ๒ ภาพนั้น ข้อหนึ่งนักเรียนอาจจะเลือกได้หลายคู่ แต่เหตุผลที่ให้ในแต่ละคู่ หรือแต่ละครั้งต้องไม่เหมือนกัน ถ้าให้เหตุผลเหมือนกันต้องไม่ไร้คุณค่า ข้อหนึ่งๆให้นักเรียนคิดในเวลา ๑ นาที ถ้านักเรียนทำข้อใดเสร็จก่อนเวลา จะไปทำข้ออื่นไม่ได้ ต้องรอนกว่าจะหมดเวลาในข้อนั้น จึงจะทำข้อต่อไปได้

๒.๓ เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน การตรวจพิจารณาเฉพาะเหตุผลที่นักเรียนเลือกจับคู่ว่าจะเป็นการรับรู้แบบใด จาก ๓ แบบ แต่ละแบบมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

๒.๓.๑ การคิดแบบวิเคราะห์

๒.๓.๑.๑ ความคล้ายคลึงของวัตถุ หรือ คุณสมบัติทางกายภาพ เช่น สีค่าเหมือนกัน ขนาด รูปร่าง เงาม ลวดลาย ฯลฯ เหมือนกัน

๒.๓.๑.๒ ลักษณะของสิ่งเร้าที่แสดงอาการหรือมีสิ่งที่มีเหมือนกัน เช่น นิ่งเหมือนกัน ใส่เสื้อเหมือนกัน ขาคู่เหมือนกัน หรือตาบอดเหมือนกัน เป็นต้น

๒.๓.๑.๓ ภาพที่แบ่งกลุ่มตามเพศ เช่น เพศชาย เพศหญิง

๒.๓.๑.๔ ภาพที่แบ่งกลุ่มตามวัย เช่น เด็ก คนแก่ คนหนุ่ม คนสาว เป็นต้น

๒.๓.๑.๕ ภาพที่มีลักษณะโครงสร้างทางกายภาพเหมือนกัน เช่น ทำด้วยไม้ ทำด้วยกระดาษ ทำด้วยแก้ว เป็นต้น

๒.๓.๒ การคิดแบบจำแนกประเภท

๒.๓.๒.๑ การรวมกลุ่มโดยคำนึงถึงคุณลักษณะหน้าที่ ประโยชน์ และที่มาในทำนองเดียวกัน

๒.๓.๒.๒ การรวมกลุ่มภาพโดยอาศัยการตัดสินใจของตนเอง การตีค่าทางสุนทรียภาพ หรือทางคุณธรรม เช่น สวย เรียบร้อย ดี เลว เป็นต้น

๒.๓.๒.๓ ภาพที่แสดงอารมณ์ เช่น เสียใจ เป็นสุข โกรธ จริ่งจัง ฯลฯ เหมือนๆกัน

๒.๓.๒.๔ การใช้ชื่อรวมของวัตถุที่เป็นพวกเดียวกัน เช่น นักธุรกิจ มนุษย์ สัตว์เลี้ยง ยานพาหนะ มีชีวิตและไม่มีชีวิต เป็นต้น

๒.๓.๓ การคิดแบบโยงความสัมพันธ์

๒.๓.๓.๑ การรวมกลุ่มโดยอาศัยเค้าโครงหรือเรื่องราวที่มาเกี่ยวข้องกัน เช่น มาลากรด เขาคายควยมีด ผู้หญิงกางร่ม แก้วใส่น้ำในขวด เป็นต้น

๒.๓.๓.๒ ภาพที่แสดงการเปรียบเทียบในระหว่างของสองสิ่ง เช่น ดีกว่า เรียบร่อยกว่า งามกว่า หรือเร็วกว่ากัน เป็นต้น

๒.๓.๓.๓ การรวมกลุ่มภาพที่มีหน้าที่ร่วมกัน เช่น ไม่ชี้คจุดบุหรี่ แจกัน วางบนโต๊ะ หรือเข็มขัดรัดกางเกง เป็นต้น

๒.๓.๓.๔ ภาพที่แสดงความสัมพันธ์ในฐานะที่เข้ากัน เช่น สามี ภรรยา พี่น้อง หมอกับคนป่วย เป็นต้น

๒.๓.๓.๕ ภาพที่เกี่ยวข้องกันภายใต้เงื่อนไขอันใดอันหนึ่ง เช่น คนตายแล้วจะเหลือโครงกระดูกอย่างนี้ เมื่อเสื้อตายเอาหนังมาทำเสื้อ เป็นต้น

๓. แบบทดสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรม เป็นแบบทดสอบวัดจริยธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของ เรสท์ (Rest. 1972 : 3-18) แต่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมในพุทธศาสนา โดยยึดหลักการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ๒ ชั้นของโคลเบอร์ก

๓.๑ ลักษณะของแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวกับปัญหาทางหลักธรรมในพุทธศาสนา มีทั้งหมด ๒ เรื่อง คือ เรื่องที่เกี่ยวกับความกตัญญูกตเวที การเสียสละ ความยุติธรรม ความซื่อตรง ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ แบบทดสอบนี้แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอน ก เป็นข้อความแสดงเหตุผลในการตัดสินใจต่อสถานการณ์ในเรื่อง มี ๑๒ ข้อความ ให้ประมาณค่าข้อความนั้นๆว่ามีความสำคัญต่อการตัดสินใจเพียงใด โดยการให้น้ำหนักความสำคัญของคำตอบว่า ข้อความนั้นมีความสำคัญ "สำคัญมากที่สุด"

"สำคัญมาก" "สำคัญปานกลาง" "สำคัญน้อย" หรือ "ไม่สำคัญเลย" ท่อการคัดสนใจ
 ตอน ข เป็นตอนที่พิจารณาว่าในแต่ละข้อของตอน ก นั้น ข้อใดมีความ
 สำคัญ "สำคัญมากอันดับที่ ๑" "สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๒" "สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๓"
 และ "สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๔" ในการประกอบการพิจารณาเพื่อคัดสนใจข้อปัญหาในเนื้อเรื่อง

๓.๒ เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน การให้คะแนนในตอน ก ให้น้ำหนักเป็น
 ๕ ๔ ๓ ๒ ๑ ในข้อ "สำคัญมากที่สุด" "สำคัญมาก" "สำคัญ
 ปานกลาง" "สำคัญน้อย" และ "ไม่สำคัญเลย" ตามลำดับ แล้วนำน้ำหนักที่ได้นี้ คูณกับ
 น้ำหนักตามชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้ง ๖ ชั้น ของโคลเบอร์ก คือ ให้น้ำหนักเป็น
 ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ในชั้นที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ของการให้เหตุผล
 เชิงจริยธรรม เช่น ถ้านักเรียนตอบชั้นที่ ๕ ของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมว่า "สำคัญ-
 มาก" จะได้น้ำหนักคะแนน $๕ \times ๔ = ๒๐$ หน่วย ทำเช่นนี้ทุกข้อในตอน ก

การให้คะแนนในตอน ข ให้น้ำหนักเป็น ๔ ๓ ๒ ๑ ในข้อ "สำคัญ-
 มากอันดับที่ ๑" "สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๒" "สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๓" และ "สำคัญ-
 รองลงมาอันดับที่ ๔" ตามลำดับ น้ำหนักนี้คูณกับน้ำหนักตามชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
 เช่น ถ้านักเรียนเลือกเอาข้อที่เป็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมชั้นที่ ๓ ว่า "สำคัญรองลง
 มาอันดับที่ ๓" ก็จะให้น้ำหนักเป็น $๓ \times ๒ = ๖$ หน่วย ทำเช่นนี้ทุกข้อในตอน ข
 แล้วนำน้ำหนักทั้งตอน ก และตอน ข มารวมกัน ก็จะเป็นน้ำหนักรวมของการให้เหตุผล
 เชิงจริยธรรมของนักเรียนคนนั้น ซึ่งจะถือน้ำหนักรวมนั้น เป็นคะแนนของการให้เหตุผลเชิง
 จริยธรรมของนักเรียนคนนั้นต่อไป

✓ ๓.๓ วิธีการสร้างแบบทดสอบ คำเน็นเป็นขั้นตอนดังนี้

๓.๓.๑ ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เช่น แบบเรียน งานวิจัย และบทความ
 ต่างๆที่เกี่ยวกับหลักธรรมในพุทธศาสนา ในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา

๓.๓.๒ สร้างนิยามปฏิบัติการ ของหลักจริยธรรมในพุทธศาสนา โดยใช้
 ความรู้จากข้อ ๓.๓.๑

๓.๓.๓ สร้างข้อความที่เป็นสถานการณ์ปัญหาทางสังคม พร้อมทั้งตัวเลือก

ที่เป็นวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้หลักกรรม ๑๒ ตัวเลือก อันแสดงถึงชั้นจริยธรรมทั้ง ๒ ชั้น

๓.๓.๔ นำแบบทดสอบที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อจะหาความเที่ยงตรง (Face Validity)

๓.๓.๕ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้ (Coefficient - ∞ ของครอนบาค (Cronbach, 1963 : 315) ได้ค่าความเชื่อมั่น ๐.๙๐

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๑ นำแบบสอบถามประวัติส่วนตัวของนักเรียน และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง โดยเรียงลำดับด้วย

๑.๑ แบบสอบถามประวัติส่วนตัว

๑.๒ แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

๒ นำแบบทดสอบแบบการคิด ทดสอบเด็กต่อหลังจากกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถาม ๒ ชุดแรกเสร็จแล้ว โดยวิธีดำเนินการสอบไปพร้อมๆกันทุกคน ในแต่ละข้อจะใช้เวลาเพียง ๑ นาที ถ้าใครทำเสร็จก่อน จะทำข้อต่อไปไม่ได้ต้องรอผู้ควบคุมการสอบให้สัญญาณทำข้อต่อไปเสียก่อน จึงจะลงมือทำได้

๓ นำแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรม ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างเดียวกันนี้ โดยอธิบายวิธีการทำแบบทดสอบให้กลุ่มตัวอย่างฟังจนเป็นที่เข้าใจ ใช้เวลาทำภายใน ๒๐ นาที

ในการดำเนินการสอบจะแบ่งเป็น ๒ ครั้ง คือ ครั้งแรกให้ทำแบบสอบถามประวัติส่วนตัว แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู และแบบทดสอบแบบการคิด ครั้งที่สองให้ทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรม

๔ นำข้อคำถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่คิดกล่าวมาแล้วของแบบทดสอบแต่ละฉบับ แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มใช้ (Lindquist. 1956 : 55 - 56)
๒. ถ้าพบว่ามีการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่อีกครั้ง โดยใช้วิธีการของนิวมัน-คูล (winner. 1962 : 101 - 103)
๓. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม โดยใช้ T - test (Glass. 1970 : 295)
๔. หาคาสหสัมพันธ์เชิงพหุคูณ (Multiple Correlation) โดยใช้ คอมพิวเตอร์โปรแกรม Stepwise Multiple Correlation.

บทที่ ๔

ผลของการค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย
กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆดังนี้

- ✓ N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- ✓ n แทนจำนวนนักเรียนเฉลี่ยในกลุ่มย่อย เมื่อแต่ละกลุ่มย่อยมีจำนวนนักเรียนเท่ากัน
- ก แทนจำนวนนักเรียนเฉลี่ยในกลุ่มย่อย เมื่อแต่ละกลุ่มย่อยมีจำนวนนักเรียนไม่เท่ากัน
- ✓ $\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ย
- ✓ SD แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- ✓ S^2 แทนค่าความแปรปรวน
- ✓ SS แทน Sum of Square
- ✓ MS แทน Mean of Square
- ✓ df แทน degree of freedom
- $R_{1.23}$ แทนสหสัมพันธ์พหุคูณ โดยมีการอบรมเลี้ยงดูและแบบการฝึกเป็นตัวแทนการพัฒนาการทางจริยธรรม
- ✓ r แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
- ✓ t แทนค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้วย t - distribution
- ✓ F แทนค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้วย F - distribution
- ✓ q แทน q - statistic
- ✓ * แทนความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายได้ดำเนินการเป็นชั้นๆ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ เปรียบเทียบความแตกต่างดังต่อไปนี้

๑.๑ เปรียบเทียบความแตกต่างด้านจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

๑.๒ เปรียบเทียบความแตกต่างด้านจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดแตกต่างกัน

๑.๓ เปรียบเทียบความแตกต่างด้านจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีระดับอายุต่างกัน

๑.๔ เปรียบเทียบความแตกต่างด้านจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน

๑.๕ เปรียบเทียบความแตกต่างด้านจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

๑.๖ เปรียบเทียบความแตกต่างด้านจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในสภาพสังคมแตกต่างกัน

๑.๗ เปรียบเทียบความแตกต่างด้านจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นชายและหญิง

ตอนที่ ๒ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม การอบรมเลี้ยงดู และแบบการคิด

ตอนที่ ๑ เปรียบเทียบความแตกต่าง

ในการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีความแตกต่างกันทางด้าน การอบรมเลี้ยงดู แบบการคิด ระดับอายุ อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา สภาพถิ่นที่อยู่ และเพศ

๑.๑ เปรียบเทียบความแตกต่างของพัฒนาการทางจิตจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

สมมติฐาน ๑ เด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีพัฒนาการทางจิตจริยธรรม สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น

สมมติฐาน ๒ เด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จะมีพัฒนาการทางจิตจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ตาราง ๑ แสดงค่าสถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการทางจิตจริยธรรม ของเด็กวัยรุ่น ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบของการอบรมเลี้ยงดู	N	$\bar{X}$	SD
แบบประชาธิปไตย	135	1167.99	97.55
แบบเข้มงวดกวดขัน	111	1137.00	95.95
แบบปล่อยปละละเลย	54	1106.13	101.16
รวม	300		

ตาราง ๒ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

Source of Variance	df	SS	MS	F
Between group	2	160016.2891	80008.2891	8.3958*
Within group	297	2830265.0859	9529.5121	
Total	299	2990281.3750		

$$F_{.05}(2,297) = 3.00$$

ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง ๒ แสดงว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 8.3958$, $p < .05$) จึงทดสอบต่อเพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ว่ามีคู่ใดบ้างที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง ๓

ตาราง ๓ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทางค่านจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันเป็นรายคู่

การอบรมเลี้ยงดู		แบบปล่อยปละละเลย	แบบเข้มงวดกวดขัน	แบบประชาธิปไตย
	$\bar{X}$	1106.13	1137.00	1167.99
แบบปล่อยปละละเลย	1106.13	-	30.87*	61.86*
แบบเข้มงวดกวดขัน	1137.00		-	30.99*
แบบประชาธิปไตย	1167.99			-

	$r = 2$	$r = 3$
$q_{.95}(r, 297)$	2.772	3.314
$\sqrt{MS_{error}/n} \cdot q_{.95}(r, 297)$	29.1864	34.8931

ผลจากการวาง ๓ ปรากฏว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($q = 30.99$ และ 61.86 ตามลำดับ $p < .05$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๑ สำหรับเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และ ปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($q = 30.87$, $p < .05$) สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ ๒

๑.๑.๑ เปรียบเทียบความแตกต่างของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

ตาราง ๔ แสดงค่าสถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจริยธรรม ของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบของการอบรมเลี้ยงดู	N	$\bar{X}$	SD
แบบประชาธิปไตย	63	1165.24	102.78
แบบเข้มงวดกวดขัน	56	1120.77	94.56
แบบปล่อยปละละเลย	31	1099.13	101.75
รวม	150		

ตาราง ๕ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมของเด็กในสังคมเมือง
ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

Source of Variance	df	SS	MS	F
Between group	2	108835.0000	54417.5000	5.4891*
Within group	147	1457324.8945	9913.7748	
Total	149	1566159.8945		

$$F_{.05}(2,147) = 3.00$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง ๕ พบว่า เด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองที่ได้รับการ
อบรมเลี้ยงดูต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 5.5891$
 $p < .05$) จึงได้ทดสอบต่อเพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ว่ามีค่าใดบ้างที่มีความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง ๖

ตาราง ๖ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก
วัยรุ่นในสังคมเมืองเป็นรายคู่ แยกตามลักษณะของการได้รับการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู		แบบปล่อยปละ ละเลย	แบบเข้มงวด กวดขัน	แบบประชาธิปไตย
	$\bar{X}$	1099.13	1120.77	1165.24
แบบปล่อยปละละเลย	1099.13	-	21.64	66.11*
แบบเข้มงวดกวดขัน	1120.77		-	44.47*
แบบประชาธิปไตย	1165.24			-

	$r = 2$	$r = 3$
$q_{.95}(r, 147)$	2.772	3.314
$\sqrt{MS_{error}/n} \cdot q_{.05}(r, 147)$	40.9337	48.9374

ผลการวิเคราะห์ในตาราง ๖ แสดงให้เห็นว่า เด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองที่ได้รับการ
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่า เด็กวัยรุ่นที่ได้รับการ
อบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ($q = 44.47$ และ 66.11 ตามลำดับ $p < .05$) สอดคล้องกับ
สมมติฐานข้อที่ ๑ สำหรับเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบ
ปล่อยปละละเลยนั้นมีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๒
๑.๑.๒ เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคม
ชนบทที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

ตาราง ๗ แสดงค่าสถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมชนบทที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบของการอบรมเลี้ยงดู	N	$\bar{X}$	SD
แบบประชาธิปไตย	72	1170.40	93.40
แบบเข้มงวดกวดขัน	55	1153.53	95.37
แบบปล่อยปละละเลย	23	1115.57	101.85
รวม	150		

ตาราง ๘ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมชนบทที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

Source of Variance	df	SS	MS	F
Between group	2	52870.7109	26435.3555	2.9028
Within group	147	1338698.6836	9106.7938	
Total	149	1391569.3945		

$$F_{.05}(2, 147) = 3.00$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง ๘ แสดงให้เห็นว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมชนบท ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๑ และ ๒

๑.๒ เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ศึกษา มี ๒ สมมติฐาน คือ

สมมติฐานที่ ๓ เด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดแบบวิเคราะห์จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดแบบอื่น

สมมติฐานที่ ๔ เด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดแบบจำแนกประเภท จะมีพัฒนาการทางจริยธรรม แตกต่างกับเด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดแบบโยงความสัมพันธ์

ตาราง ๕ แสดงค่าสถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดแตกต่างกัน

แบบการคิด	N	$\bar{X}$	SD
แบบวิเคราะห์	97	1137.72	96.01
แบบจำแนกประเภท	40	1128.15	91.30
แบบโยงความสัมพันธ์	163	1154.18	103.94
รวม	300		

ตาราง ๑๐ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรม ของเด็กวัยรุ่นที่มี
แบบการคิดแตกต่างกัน

Source of variance	df	SS	MS	F
Between group	2	30198.3047	15099.1523	1.5150
Within group	297	2960083.0703	9966.6097	
Total	299	2990281.3750		

$$F_{.05}(2, 297) = 3.00$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง ๑๐ แสดงให้เห็นว่าเด็กวัยรุ่นที่มีแบบ
การคิดแตกต่างกัน มีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๓
และ ๔ ที่ตั้งไว้

๑.๓ เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีระดับอายุต่างกัน

สมมติฐานที่ศึกษา คือ

สมมติฐานที่ ๕ พัฒนาการทางจริยธรรมจะเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ

เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระดับอายุออกเป็น ๕ กลุ่ม คือ

- กลุ่มอายุ ๑๓ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๔ ปี
- กลุ่มอายุ ๑๔ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๕ ปี
- กลุ่มอายุ ๑๕ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๖ ปี
- กลุ่มอายุ ๑๖ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๗ ปี
- กลุ่มอายุ ๑๗ ปี ๑ เดือน ถึง ๑๘ ปี

ตาราง ๑๑ แสดงค่าสถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุนที่มีระดับอายุต่างกัน

ระดับอายุ	N	$\bar{X}$	SD
๑๓.๑ ปี - ๑๔ ปี	60	1056.65	99.29
๑๔.๑ ปี - ๑๕ ปี	60	1083.28	69.53
๑๕.๑ ปี - ๑๖ ปี	60	1149.27	69.32
๑๖.๑ ปี - ๑๗ ปี	60	1192.90	59.89
๑๗.๑ ปี - ๑๘ ปี	60	1244.85	57.41
รวม	300		

ตาราง ๑๒ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรม ของเด็ก
วัยรุนที่มีระดับอายุต่างกัน

Source of variance	df	SS	MS	F
Between group	4	1433792.7578	358448.1895	67.9364*
Within group	295	1556488.6172	5276.2326	
Total	299	2990281.375		

$$F_{.05}(4,295) = 2.39$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง ๑๒ แสดงให้เห็นว่าเด็กวัยรุนที่มี
ระดับอายุต่างกัันนั้นมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
($F = 67.9364, p < .05$)

เพื่อทดสอบความแตกต่างอายุคู่นั้นที่แตกต่างกัน จึงเปรียบเทียบเป็นรายคู่อีกครั้งหนึ่ง
ปรากฏผลดังแสดงในตาราง ๑๓

ตาราง ๑๓ แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มี
ระดับอายุต่างกันเป็นรายคู่

ระดับอายุ		๑๓.๑-๑๔ ปี	๑๔.๑-๑๕ ปี	๑๕.๑-๑๖ ปี	๑๖.๑-๑๗ ปี	๑๗.๑-๑๘ ปี
	$\bar{X}$	1056.65	1083.28	1149.27	1192.90	1244.85
๑๓.๑ - ๑๔ ปี	1056.65	-	26.63 *	92.62 *	136.25 *	188.2 *
๑๔.๑ - ๑๕ ปี	1083.28		-	65.99 *	109.62 *	161.57 *
๑๕.๑ - ๑๖ ปี	1149.27			-	43.63 *	95.58 *
๑๖.๑ - ๑๗ ปี	1192.90				-	51.95 *
๑๗.๑ - ๑๘ ปี	1244.85					-
		r = 2 r = 4 r = 4 r = 5				
$q_{.95}(r, 295)$		2.772 3.314 3.633 3.858				
$\sqrt{MS_{error}/n} \cdot q_{.95}(r, 295)$		25.994 31.077 34.0682 36.1783				

ผลจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ในตาราง ๑๓ พบว่าเด็กวัยรุ่นที่มี
มีระดับอายุ ๑๗.๑ - ๑๘ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓.๑ -
๑๔ ปี ๑๔.๑ - ๑๕ ปี ๑๕.๑ - ๑๖ ปี และ ๑๖.๑ - ๑๗ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ($q = 188.2$, 161.57 , 95.58 และ 51.95 ตามลำดับ $p < .05$)
เด็กวัยรุ่นที่มีระดับอายุ ๑๖.๑ - ๑๗ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับ
อายุ ๑๓.๑ - ๑๔ ปี ๑๔.๑ - ๑๕ ปี และ ๑๕.๑ - ๑๖ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ระดับ .05 ($q = 136.25$, 109.62 และ 43.63 ตามลำดับ $p < .05$)

เด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๕.๑ - ๑๖ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓.๑ - ๑๔ ปี และ ๑๔.๑ - ๑๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($q = 92.62$ และ 65.99 ตามลำดับ $p < .05$) และเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๔.๑ - ๑๕ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓.๑ - ๑๔ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($q = 26.63$, $p < .05$)

สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง ๑๒ และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ในตาราง ๑๓ แล้วปรากฏว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น เพิ่มขึ้นตามระดับอายุซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๕

๑.๓.๑ เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองที่มีระดับอายุแตกต่างกัน

ตาราง ๑๔ แสดงค่าสถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองที่มีระดับอายุแตกต่างกัน

ระดับอายุ	N	$\bar{X}$	SD.
๑๓ ปี ๑ เดือน - ๑๔ ปี	30	1047.57	94.21
๑๔ ปี ๑ เดือน - ๑๕ ปี	30	1063.23	68.43
๑๕ ปี ๑ เดือน - ๑๖ ปี	30	1148.43	80.21
๑๖ ปี ๑ เดือน - ๑๗ ปี	30	1184.10	58.23
๑๗ ปี ๑ เดือน - ๑๘ ปี	30	1231.83	70.82
รวม	150		

ตาราง ๑๕ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคม
เมืองที่มีระดับอายุแตกต่างกัน

Source of variance	df	SS	MS	F
Between group	4	742650.8242	185662.7061	32.6901*
Within group	145	823509.0703	5679.3729	
Total	149	1565159.8945		

$$F_{.05} (4, 145) = 2.43$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง ๑๕ พบว่าเด็กวัยรุ่นในสังคมเมือง
ที่มีระดับอายุแตกต่างกันนั้น มีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ($F = 32.6907$, $p < .05$)

เพื่อทดสอบว่าคะแนนเฉลี่ยของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคม
เมืองระดับอายุไหนแตกต่างกัน จึงต้องทดสอบเป็นรายคู่อีกครั้งหนึ่ง ปกติผลดังแสดง
ในตาราง ๑๖

ตาราง ๑๖ แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นใน
สังคมเมืองที่มีระดับอายุต่างกันเป็นรายคู่

ระดับอายุ		๑๓.๑-๑๔ ปี	๑๔.๑-๑๕ ปี	๑๕.๑-๑๖ ปี	๑๖.๑-๑๗ ปี	๑๗.๑-๑๘ ปี
	$\bar{X}$	1047.57	1063.23	1148.13	1184.10	1231.83
๑๓.๑ - ๑๔ ปี	1047.57	-	15.66	100.56*	136.53*	184.26*
๑๔.๑ - ๑๕ ปี	1063.23		-	84.9*	120.87*	168.6*
๑๕.๑ - ๑๖ ปี	1148.13			-	35.97	83.7*
๑๖.๑ - ๑๗ ปี	1184.10				-	47.73*
๑๗.๑ - ๑๘ ปี	1231.83					-
$q_{.95}(r, 145)$			$r = 2$	$r = 3$	$r = 4$	$r = 5$
$q_{.95}(r, 145)$			2.772	3.314	3.633	3.858
$\sqrt{MS_{error}/n} \cdot q_{.95}(r, 145)$			38.1402	45.5977	49.9868	53.0826

ผลจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองที่มีระดับอายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๗.๑ - ๑๘ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓.๑ - ๑๔ ปี ๑๔.๑ - ๑๕ ปี ๑๕.๑ - ๑๖ ปี และ ๑๖.๑ - ๑๗ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($q = 184.26, 168.6, 83.7$ และ 47.73 ตามลำดับ $p < .05$) เด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๖.๑ - ๑๗ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓.๑ - ๑๔ ปี และ ๑๔.๑ - ๑๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($q = 136.53$ และ 120.87 ตามลำดับ $p < .05$) แต่ไม่แตกต่างกับเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๕.๑ - ๑๖ ปี เด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๕.๑ - ๑๖ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓.๑ - ๑๔ ปี และ

๑๔.๑ - ๑๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($q = 100.56$ และ 84.9 ตามลำดับ $p < .05$) ส่วนเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓.๑ - ๑๔ ปี และ ๑๔.๑ - ๑๕ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิเคราะห์ที่เด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองตามตาราง ๑๕ และ ๑๖ ไม่พบความแตกต่างของพัฒนาการทางจริยธรรมเพียง ๒ คู่ ดังนั้นจึงพอจะสรุปได้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ เป็นการสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ ๕

๑.๓.๒ เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมชนบทที่มีระดับอายุแตกต่างกัน

ตาราง ๑๗ แสดงค่าสถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมชนบท ที่มีระดับอายุต่างกัน

ระดับอายุ	N	$\bar{X}$	SD
๑๓.๑ - ๑๔ ปี	30	1065.73	104.93
๑๔.๑ - ๑๕ ปี	30	1103.33	65.74
๑๕.๑ - ๑๖ ปี	30	1150.40	57.80
๑๖.๑ - ๑๗ ปี	30	1201.70	61.20
๑๗.๑ - ๑๘ ปี	30	1257.87	36.61
รวม	150		

ตาราง ๑๔ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของ
เด็กวัยรุ่นในสังคมชนบทที่มีระดับอายุต่างกัน

Source of variance	df	SS	MS	F
Between group	4	702549.8945	175637.4736	36.9618*
Within group	145	689019.5	4751.8586	
Total	149	1391569.3945		

$$F_{.05}(4, 145) = 2.43$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง ๑๔ พบว่า พัฒนาการทางจริยธรรม
ของเด็กวัยรุ่นในสังคมชนบทที่มีระดับอายุต่างกันนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ($F = 36.9618$, $p < .05$) ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์ต่อ
เพื่อตรวจสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง ๑๕

ตาราง ๑๔ แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น
ในสังคมชนบทที่มีระดับอายุต่างกันเป็นรายคู่

ระดับอายุ		๑๓.๑-๑๔ ปี	๑๔.๑-๑๕ ปี	๑๕.๑-๑๖ ปี	๑๖.๑-๑๗ ปี	๑๗.๑-๑๘ ปี
	$\bar{X}$	1065.73	1103.33	1150.40	1201.70	1257.87
๑๓.๑ - ๑๔ ปี	1065.73	-	37.6*	84.67*	135.97*	192.14*
๑๔.๑ - ๑๕ ปี	1103.33		-	47.07*	98.37*	154.54*
๑๕.๑ - ๑๖ ปี	1150.40			-	51.3*	107.47*
๑๖.๑ - ๑๗ ปี	1201.70				-	56.17*
๑๗.๑ - ๑๘ ปี	1257.87					-
		r = 2 r = 3 r = 4 r = 5				
		$q_{.95}(r, 145)$				
		2.772 3.314 3.633 3.858				
		$\sqrt{MS_{error}/n} \cdot q_{.95}(r, 145)$				
		34.887 41.7083 45.7231 48.5549				

ผลจากตาราง ๑๔ ปรากฏว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคม
ชนบทระดับอายุ ๑๗.๑ - ๑๘ ปี สูงกว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นระดับอายุ
๑๓.๑ - ๑๔ ปี ๑๔.๑ - ๑๕ ปี ๑๕.๑ - ๑๖ ปี และ ๑๖.๑ - ๑๗ ปี อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ($q = 192.14, 154.54, 107.47$ และ 56.17 ตามลำดับ $p < .05$)
เด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๖.๑ - ๑๗ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็ก
วัยรุ่นในระดับอายุ ๑๓.๑ - ๑๔ ปี ๑๔.๑ - ๑๕ ปี และ ๑๕.๑ - ๑๖ ปี อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($q = 135.97, 98.37$ และ 51.3 ตามลำดับ $p < .05$)
เด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๕.๑ - ๑๖ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ
๑๓.๑ - ๑๔ ปี และ ๑๔.๑ - ๑๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($q = 84.67$

และ 47.07 ตามลำดับ $p < .05$) และเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๔.๑ - ๑๕ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓.๑ - ๑๔ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($q = 37.6$, $p < .05$)

ผลการวิเคราะห์พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมชนบทตามตาราง ๑๔ และ ๑๕ ปรากฏว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมชนบทเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ เป็นการสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ ๕

๑.๔ เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีบิดามารคามีอาชีพต่างกัน

สมมติฐานที่ศึกษา คือ

สมมติฐานที่ ๒ เด็กวัยรุ่นที่มีบิดามารคามีอาชีพแตกต่างกัน จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน

ตาราง ๒๐ แสดงค่าสถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีบิดามารคามีอาชีพต่างกัน

อาชีพของบิดามารดา	N	$\bar{X}$	SD
รับราชการ	92	1145.12	95.97
ค้าขาย	71	1136.80	107.85
เกษตรกร	111	1151.44	96.45
อื่น ๆ	26	1143.96	110.82
รวม	300		

ตาราง ๒๑ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัย
 อนุบาลที่มีปัญหามีอาชญากรรมแตกต่างกัน

Source of variance	df	SS	MS	F
Between group	3	9360.1172	3120.0391	0.3098
Within group	296	2980921.2578	10070.6799	
Total	299	2990281.3750		

$$F_{.05} (3, 296) = 2.60$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๒๑ พบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัย
 อนุบาลที่มีปัญหามีอาชญากรรมต่างกันนั้น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ ๖

๑.๕ เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยอนุบาลที่มีปัญหามีอาชญากรรมระดับการ
 ศึกษาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ศึกษา คือ

สมมติฐานที่ ๗ เด็กวัยอนุบาลที่มีปัญหามีอาชญากรรมที่มีการศึกษาสูงจะมีพัฒนาการทางจริยธรรม
 สูงกว่าเด็กวัยอนุบาลที่มีปัญหามีอาชญากรรมที่มีการศึกษาต่ำ

ตาราง ๒๒ แสดงค่าสถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทาง
 จริยธรรม

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	SD
ไม่ได้รับการศึกษา	20	1173.30	88.07
ประถมศึกษา	174	1139.95	101.27
มัธยมศึกษา	58	1160.22	91.96
อุดมศึกษา	48	1135.96	108.22
รวม	300		

ตาราง ๒๓ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก
วัยรุ่น ที่มีคามารคามมีระดับการศึกษาต่างกัน

Source of variance	df	SS	MS	F
Between group	3	36657.5391	12219.1797	1.2246
Within group	296	2953623.8359	9978.4589	
Total	299	2990281.3750		

$$F_{.05} (3, 296) = 2.60$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง ๒๓ ปรากฏว่าเด็กวัยรุ่นที่มีบิดามารดา
มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
ข้อที่ ๙

๑.๒ เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในสภาพสังคมต่าง
ต่างกัน

สมมติฐานที่ศึกษา คือ

สมมติฐานที่ ๔ เด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองและในสังคมชนบท จะมีพัฒนาการทาง
จริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๒๔ แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสภาพ
แวดล้อมแตกต่างกัน

สภาพแวดล้อม	N	$\bar{X}$	SD	t
สังคมเมือง	150	1134.973	102.2539	1.8110
สังคมชนบท	150	1155.807	96.6405	

$$t_{.05} (298) = 1.960$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง ๒๔ แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยจริยธรรมของ
เด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองและสังคมชนบทไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ ๒ ที่ตั้งไว้

๑.๗ เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นระหว่างเพศชายและหญิง
สมมติฐานที่ศึกษา คือ

สมมติฐานที่ ๔ เด็กวัยรุ่นชายจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงที่
ระดับอายุเดียวกัน

ตาราง ๒๕ แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจริยธรรมระหว่างเพศชายและเพศหญิง
ในแต่ละระดับอายุ

ระดับอายุ	ชาย			หญิง			t
	N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD	
๑๓ปี๑เดือน-๑๔ปี	30	1040.00	102.9476	30	1073.300	94.2561	1.3067
๑๔ปี๑เดือน-๑๕ปี	30	1074.733	62.0561	30	1091.833	76.3811	0.9517
๑๕ปี๑เดือน-๑๖ปี	30	1159.733	67.8182	30	1138.800	70.3672	1.1732
๑๖ปี๑เดือน-๑๗ปี	30	1188.800	60.6979	30	1197.000	59.8118	0.5271
๑๗ปี๑เดือน-๑๘ปี	30	1239.133	68.0004	30	1250.567	44.8789	0.7686
รวม	150	1140.480	103.5948	150	1150.300	96.3772	0.8500

$$t_{.05} (58) = 2.00$$

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางจริยธรรมระหว่างเพศชายและเพศหญิง ไม่พบความแตกต่างในทุกะดับอายุ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๕

๒. สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม การอบรมเลี้ยงดู และแบบการคิด

สมมติฐานในการศึกษา คือ

สมมติฐานที่ ๑๐ การอบรมเลี้ยงดู แบบการคิดและพัฒนาการทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

ตาราง ๒๖ แสดงค่าสหสัมพันธ์ภายในและค่าสหสัมพันธ์เชิงพหุคูณ ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม การอบรมเลี้ยงดูและแบบการคิด

ตัวแปร	การอบรมเลี้ยงดู	แบบการคิด	พัฒนาการทางจริยธรรม
การอบรมเลี้ยงดู	-	0.0313	0.5484*
แบบการคิด		-	- 0.1537
พัฒนาการทางจริยธรรม			-

$$R = 0.5667^*$$

$$R_{.05} (df=297) = 0.1946$$

ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในและความสัมพันธ์เชิงพหุคูณในตาราง ๒๖ ปรากฏว่า พัฒนาการทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.5484$, $p < .05$) ส่วนคุณูปการนั้น ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ส่วนค่าความสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่าง พัฒนาการทางจริยธรรม การอบรมเลี้ยงดู และแบบการคิด พบว่า มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($R=0.5667$, $p < .05$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ ๕

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อความมุ่งหมายในการค้นคว้า ✓

๑. เพื่อศึกษาความแตกต่างด้านพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน
๒. เพื่อศึกษาความแตกต่างด้านพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีแบบการคิดแตกต่างกัน
๓. เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้น
๔. เพื่อศึกษาความแตกต่างด้านพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีความแตกต่างกันในด้านอาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และสภาพดินที่อยู่
๕. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างด้านพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นชายและหญิง
๖. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่างการอบรมเลี้ยงดู แบบการคิด และพัฒนาการทางจริยธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย ✓๑. กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓ - ๑๘ ปี ที่นับถือพุทธศาสนา และกำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๓๐๐ คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบ ๓ ฉบับ คือ

๒.๑ แบบสอบถามแบบแผนการอบรมเลี้ยงดู เป็นแบบสอบถามของจิตรา ฝ้าทรัพย์ (จิตรา ฝ้าทรัพย์ ๒๕๒๐ : ภาคผนวก) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

๒.๒ แบบทดสอบวัดแบบการคิด เป็นแบบทดสอบที่นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การศึกษา ๔ คน ร่วมกันสร้างขึ้น (กมล ภูประเสริฐ ๒๕๑๓ : ภาคผนวก , จารัส นองมาก ๒๕๑๓ : ภาคผนวก , ชงชัย ชิวปรีชา ๒๕๑๓ : ภาคผนวก , สุวัฒน์ เงินจำ ๒๕๑๓ : ภาคผนวก) ลักษณะของแบบทดสอบเป็นการให้เหตุผลในการจับคู่ภาพ ๒ ภาพ จากภาพที่กำหนดให้ ๓ ภาพ

๒.๓ แบบทดสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยใช้หลัก สรรพทางพหุศาสตร์ สรจากแนวของ เรสท์ มีทั้งหมด ๖ เรื่อง แต่ละเรื่องมี ๒ ตอน

ตอน ก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตอน ข เป็นแบบให้เรียงลำดับความสำคัญ

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบทดสอบวัดแบบการคิด และแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรม

๒. จัดแยกคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรมในแต่ละสภาพ สังคม ออกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดู แบบการคิด ระดับอายุ อาชีพของบิดา และระดับ การศึกษาของบิดามารดา

๓. จัดแยกคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรม ออกตาม ลักษณะทางเพศ

๔. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

๕. ใช้ F - test ทดสอบความแปรปรวน ของคะแนนจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น ที่มีความแตกต่างกันทางด้านการอบรมเลี้ยงดู แบบการคิด ระดับอายุ อาชีพของบิดามารดาและ

ระดับของการศึกษาของนิคมารคา ถ้าพบความแตกต่างกันจะใช้ q - statistic ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไป ของคะแนนจริยธรรม ของเด็กวัยรุ่นที่มีความแตกต่างกัน ทางด้านการอบรมเลี้ยงดู ระดับอายุ และระดับการศึกษาของนิคมารคา

๖. ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีความแตกต่างกันด้าน เพศ และสภาพถิ่นที่อยู่

๗. ทดสอบความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างการอบรมเลี้ยงดู แบบการคิดและพัฒนาการทางจริยธรรม

สรุปผลการค้นคว้า ✓

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลออกมาดังนี้

๑. การเปรียบเทียบความแตกต่างด้านพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีความแตกต่างกันในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู แบบการคิด ระดับอายุ อาชีพของนิคมารคา ระดับการศึกษาของนิคมารคา สภาพถิ่นที่อยู่ และ เพศ พบว่า

๑.๑ เด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ และเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.05$ และเมื่อแยกวิเคราะห์ในแต่ละสภาพสังคมแล้วปรากฏว่า เด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ แต่กลับไม่พบความแตกต่างของพัฒนาการทางจริยธรรม สำหรับกลุ่มเด็กวัยรุ่นในสังคมชนบท

๑.๒ เด็กวัยรุ่นที่มีแบบความคิดแตกต่างกันมีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

๑.๓ พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นสูงขึ้นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ และเมื่อแยกวิเคราะห์ในแต่ละสภาพสังคมก็ยังคงพบว่า

เด็กวัยรุ่นทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบทมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้นตามระดับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๑.๔ เด็กวัยรุ่นที่มีบิดามารดามีอาชีพแตกต่างกัน มีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

๑.๕ เด็กวัยรุ่นที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

๑.๖ เด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองและเด็กวัยรุ่นในสังคมชนบทมีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

๑.๗ เด็กวัยรุ่นชาย และเด็กวัยรุ่นหญิงมีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันในทุกระดับอายุ

๒. พัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์ภายในกับการอบรมเลี้ยงดูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ แต่พัฒนาการทางจริยธรรม กับแบบการคิด และการอบรมเลี้ยงดู กับแบบการคิด ไม่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนความสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม การอบรมเลี้ยงดู และแบบการคิด มีสหสัมพันธ์เชิงพหุคูณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

อภิปรายผล ✓

๑. การเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีความแตกต่างกันทางด้าน การอบรมเลี้ยงดู แบบการคิด ระดับอายุ อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา สภาพถิ่นที่อยู่ และเพศ

๑.๑ การอบรมเลี้ยงดูกับพัฒนาการทางจริยธรรม

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ

เข้มงวดกวาดขึ้นมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อย
ปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะในกลุ่มรายนั้น สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้ง
ไว้ทั้ง ๒ ข้อ ซึ่งตรงกับการศึกษาของวิเชียร ทองนุช ที่พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยง
ดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดกวาดขึ้น มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ (วิเชียร ทองนุช ๒๕๒๖ : ๑๐๘ - ๑๐๙) และสอดคล้องกับผลการวิจัย
ของดวงเคื่อน พันธมนาวินและเพ็ญแข ประจวบจันติก (ดวงเคื่อน พันธมนาวินและเพ็ญแข
ประจวบจันติก ๒๕๒๐ : ๑๘๙) ที่พบว่าผู้ที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักมากและแบบใช้เหตุผลมาก
มีจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักน้อยและใช้เหตุผลน้อย ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบรัก
มากก็คือแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั่นเอง >

ผลการศึกษาในต่างประเทศก็พบเช่นกันว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
ส่งผลให้เด็กมีจริยธรรมสูงกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวาดขึ้น (Edwards
1974 : 76 - A) แต่อย่างไรก็ตามข้อที่นำส่งเกตุก็คือ เมื่อแยกกลุ่มเด็กวัยรุ่นออกเป็นสังคม
เมืองและสังคมชนบทแล้วปรากฏว่า เด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
เข้มงวดกวาดขึ้น และแบบปล่อยปละละเลยไม่แตกต่างกันในด้านพัฒนาการทางจริยธรรม
และสำหรับเด็กวัยรุ่นในชนบทนั้นพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันเลยสำหรับการอบรม
เลี้ยงดูทั้ง ๓ แบบ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากว่าในสภาพสังคมชนบทนั้น มีการติดต่อกลือกดี
กับบุคคลภายนอกครอบครัวอยู่ตลอดเวลา เช่น เพื่อนบ้าน เป็นต้น ทำให้เด็กได้รับประ
สพการณ์มาจากทางคนอื่นๆด้วย แทนที่จะได้มาจากบุคคลในครอบครัวเพียงอย่างเดียว
จึงทำให้การอบรมเลี้ยงดูไม่ค่อยจะมีผลเท่าใดนักต่อพัฒนาการทางจริยธรรม แต่อย่างไร
ก็ตามเมื่อพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมแล้ว ก็มีแนวโน้มที่จะแสดง
ให้เห็นว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูง
กว่าผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น และผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวาดขึ้น
ก็มีแนวโน้มว่าพัฒนาการทางจริยธรรมจะสูงกว่าผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละ
เลย (ค่าเฉลี่ยของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวาดขึ้น และแบบ
ปล่อยปละละเลย เท่ากับ 1165.24, 1120.77 และ 1099.13 ตามลำดับ)

1.2 ๑.๒ แบบการคิดกับพัฒนาการทางจริยธรรม

ผลการวิจัยในครั้งนี้ปรากฏว่าเด็กวัยรุ่นที่มีการคิดแบบวิเคราะห์ แบบจำแนกประเภท และแบบโยงความสัมพันธ์นั้นมีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และขัดแย้งกับการศึกษาของ แกร์ริง ที่พบว่า การคิดแบบวิเคราะห์ มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ส่วนการคิดแบบอื่นไม่พบว่าสัมพันธ์กับจริยธรรมจากการศึกษาของอุษา หัษชะวณิช (อุษา หัษชะวณิช ๒๕๒๑ : ๓๔) พบว่าความถนัดทางภาษาและจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กัน และเควิส พบว่า แบบการคิดสัมพันธ์กับความถนัดทางภาษาสูงมาก (Davis. 1970 : 424) ดังนั้น จริยธรรมกับแบบการคิด ที่น่าจะไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งผลตรงกับการวิจัยในครั้งนี้

๑.๓ ระดับอายุกับพัฒนาการทางจริยธรรม

ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กวัยรุ่นมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓ ปี ๑ เดือน - ๑๔ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓ ปี ๑ เดือน - ๑๔ ปี ๑ เดือน - ๑๕ ปี ๑ เดือน - ๑๖ ปี และ ๑๖ ปี ๑ เดือน - ๑๗ ปี เด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๖ ปี ๑ เดือน - ๑๗ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓ ปี ๑ เดือน - ๑๔ ปี ๑ เดือน - ๑๕ ปี และ ๑๕ ปี ๑ เดือน - ๑๖ ปี เด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๕ ปี ๑ เดือน - ๑๖ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓ ปี ๑ เดือน - ๑๔ ปี และ ๑๔ ปี ๑ เดือน - ๑๕ ปี และเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๔ ปี ๑ เดือน - ๑๕ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นระดับอายุ ๑๓ ปี ๑ เดือน - ๑๔ ปี ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช ๒๕๒๑ : ๑๑๙) ที่พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันในแต่ละระดับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยที่เด็กอายุ ๑๑ - ๑๒ ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุ ๙ - ๑๐ ปี และ ๑๐ - ๑๑ ปี กลุ่มอายุ ๑๐ - ๑๑ ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุ ๙ - ๑๐ ปี

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยในต่างประเทศที่พบว่า เด็กต่างระดับอายุกัน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างกัน (Rosebrough. 1976 : 2622-A และ Shapira. 1976 : 19 - 26) และสอดคล้องกับการวิจัยของโคลเบอร์กที่พบว่าเด็กระดับอายุ ๗, ๑๑, ๑๓ และ ๑๕ ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ (ดวงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก ๒๕๒๐ : ๑๔๓)

๑.๔ ลักษณะทางสังคมของบิคามารคา (อาชีพและระดับการศึกษา) กับพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า เด็กวัยรุ่นที่มีบิคามารคามีอาชีพต่างกัน และบิคามารคา มีระดับการศึกษาต่างกันมีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ^{1.4 1.5} ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าสภาพสังคมโดยทั่วไป โดยเฉพาะในชนบทนั้น ผู้ที่มีอาชีพรับราชการและทำการค้าขายมักทำกรงเกษตรควบคู่กันไป จึงทำให้เด็กวัยรุ่นที่มีบิคามารคามีอาชีพแตกต่างกันนั้น มีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับการศึกษาของดวงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก (ดวงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก ๒๕๒๐ : ๑๔๒) ที่พบว่าลักษณะทางสังคมของบิคามารคา (อาชีพ และระดับการศึกษา) ไม่สัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล ดังนั้นจึงน่าจะสรุปได้ว่าอาชีพของบิคามารคา และระดับการศึกษาของบิคามารคาไม่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก

๑.๕ สภาพถิ่นที่อยู่กับพัฒนาการทางจริยธรรม

ผลการวิจัยปรากฏว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมือง และสังคมชนบทไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และตรงกับผลการวิจัยภายในประเทศของบุคคลอื่นๆ (วิรัช จาณณอม ๒๕๒๐ : ๖๒, ดวงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก ๒๕๒๐ : ๑๔๓, วิเชียร ทองนุช ๒๕๒๑ : ๑๐๘, สิริยา เหมตะศิลป์ ๒๕๒๑ : ๔ และอุษา หัซระวิฑ ๒๕๒๑ : ๓๗) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของชาปिरา (Shapira. 1976 : 19 - 26) ที่พบว่าสภาพแวดล้อมไม่มีผลต่อจริยธรรม และสอดคล้องกับทฤษฎีของโคลเบอร์กที่เชื่อว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ ขึ้นต่างๆในการพัฒนาการทางจริยธรรมนั้นเป็นสากล (Kohlberg. 1969 : 382 - 385)

๑.๖ เพศกับพัฒนาการทางจริยธรรม

ผลการวิจัยในครั้งนี้ปรากฏว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นชาย และหญิง ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยยึดหลักของโคลเบอร์กเป็นเกณฑ์ แต่อย่างไรก็ตามการวิจัยครั้งนี้ตรงกับการศึกษาของวิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช ๒๕๒๑ : ๑๐๘) และการศึกษาของต่างประเทศที่พบว่า ชายและหญิงให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน (Holstien. 1976 : 151 - 161, Rosebrough. 1976 : 2622 - A, Shapira. 1976 : 19-26) ดังนั้นจึงพอจะสรุปได้ว่า ความแตกต่างทางเพศไม่ทำให้พัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน

๒. ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู และแบบการคิด

✕ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่าพัฒนาการทางจริยธรรม กับ การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนพัฒนาการทางจริยธรรมกับแบบการคิดและการอบรมเลี้ยงดู กับแบบการคิด ไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม การอบรมเลี้ยงดู และแบบการคิด พบว่า มีสหสัมพันธ์เชิงพหุคูณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูแล้ว ก็พบความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างสูง² สอดคล้องกับการศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบควบคุม แบบลงโทษ และแบบการให้เหตุผลมีความสัมพันธ์เชิงพหุคูณกับพัฒนาการทางจริยธรรมของเยาวชนไทย (ดวงเคื่อน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจันต์จันท์ ๒๕๒๐ : ๑๓๑)

✕นั่นก็คือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั้นมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรม ถ้าหากว่าบิดามารดาให้ความรักให้ความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจเด็ก ให้เด็กมีโอกาสแสดงความคิดเห็นขัดแย้งได้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กเป็นคนมีเหตุผล อันจะนำไปสู่พัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นสูงต่อไป

การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยในต่างประเทศที่พบความสัมพันธ์ระหว่างการ
อบรมเลี้ยงดู กับลักษณะที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม (Hoffman. 1970 : 291, Baldwin.
1948 : 127 - 136) ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า/จริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูมีความ
สัมพันธ์กัน ซึ่งนั่นก็หมายความว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะส่งผลให้เด็กมีพัฒนา-
การทางจริยธรรมที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการศึกษาและอบรม

๑.๑ ผลการศึกษาในครั้งนี้พอเป็นแนวทางให้บิดามารดา ครู อาจารย์
และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่น ฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็ก แบบประชาธิปไตย เพื่อการอบรมเด็ก
จะได้ผลยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้พัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้น

๑.๒ ผลการศึกษาในครั้งนี้พอเป็นแนวทางของ ครู อาจารย์ ฝ่ายปกครอง
หรือ ผู้บริหารโรงเรียน ที่จะฝึกเด็กให้รักประชาธิปไตย ทำความเข้าใจกับเหตุผลของเด็ก
เพื่อจะได้จัดวางระเบียบวินัยของโรงเรียนให้เหมาะสมตามระดับของเด็ก และเหมาะสมกับ
สภาพสังคมที่แวดล้อม

๑.๓ จากผลการศึกษาในครั้งนี้ยังพบว่า ยังมีบิดามารดาของเด็กอีกเป็น
จำนวนมากที่อบรมเลี้ยงดูลูกแบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งไม่เป็นผลดี
ต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก ควรเป็นหน้าที่ของสถาบันที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการ
ศึกษานอกกระบวนที่จะจัดการอบรมให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่ให้รู้จักรู้คำว่า ประชาธิปไตย ให้รัก
ประชาธิปไตยและปฏิบัติตนให้เป็นประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็ผลสะท้อนให้เด็กมีพัฒนาการทาง
จริยธรรมสูงขึ้น หรือแม้แต่การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก็ควร จะจัดบรรยายภาคในห้อง
เรียนในโรงเรียน ให้เป็นประชาธิปไตย เป็นการฝึกเยาวชนให้เป็นประชาธิปไตย เมื่อ
เขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายหน้า เขาจะได้นำเอาไปฝึกอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของตนให้
เป็นประชาธิปไตย เพื่อให้ประเทศชาติในอนาคตมีเยาวชนที่มีคุณภาพ

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

๒.๑ ควรจะได้มีการศึกษาเรื่องนี้ซ้ำอีกโดยพยายามจัดให้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของเด็กวัยรุ่นทั่วประเทศ เพราะการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดศรีสะเกษเท่านั้น

๒.๒ ควรจะมีการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรม กับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความวิตกกังวล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ

๒.๓ เพื่อที่จะทดสอบความแตกต่างของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นชายและหญิงให้ชัดเจนอีกครั้ง ควรจะใช้แบบทดสอบพัฒนาการทางจริยธรรมที่มีตัวเอกที่เป็นชายและหญิงในจำนวนเท่าๆกัน

๒.๔ ควรจะมีโครงการวิจัยเป็นทีม เพื่อหามาตรฐานพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กไทย โดยใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา เช่น ความกตัญญู ความเมตตากรุณา หิริ-โอตตัปปะ เป็นต้น ว่าจะเป็นไปตามโคลเบอร์กกล่าวหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ✓ กมล ภูประเสริฐ การศึกษาแบบการคิด (Cognitive Styles) ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๓, ๙๙ หน้า อัดสำเนา
- จิตรรา เป้าทรัพย์ การศึกษาทัศนคติของเด็กวัยรุ่นที่ศึกษาเสพกิจที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๐, ๑๐๒ หน้า อัดสำเนา.
- ✓ จำรัส นองมาก การศึกษาแบบการคิด (Cognitive Styles) ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๓, ๘๙ หน้า อัดสำเนา.
- ชูศรี หลีกเพชร ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความเชื่อมั่นในตนเอง และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๙, ๑๐๑ หน้า อัดสำเนา.
- ✓ กวงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันตจินีก จริยธรรมของเยาวชนไทย รายงานการวิจัยฉบับที่ ๒๑ สถาบันการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๐, ๒๓๘ หน้า
- ดวงเคื่อน ศาสตรภัทร์ เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีของเพียเจต์ ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ม.ป.ป., ๙๔ หน้า
- ธงชัย จิวปรีชา การศึกษาแบบการคิด (Cognitive Styles) ของนักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นปีที่ ๑ และ ๒ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๓, ๘๖ หน้า อัดสำเนา.
- ✓ นิพนธ์ คงเจริญ การศึกษาวลการสอน "แบบการรับรู้" (Cognitive Styles) ด้วยวิธีสามมิติในระดับอนุบาล ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๕, ๖๕ หน้า อัดสำเนา.

ปฐม นิคมานนท์ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการอ่าน แบบการรับรู้ และการ
สร้างความคิดรวบยอด ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และ ๕ ปรินิพนธ์ กศ.ม.

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๔, ๑๒๕ หน้า อัดสำเนา
พุทธทาส ภิกขุ การศึกษาคืออะไร สำนักพิมพ์หนังสือธรรมบุชา ๒๕๑๓, ๑๔๓ หน้า
ภรณ์ ธรรมภรณ์พิลาศ การศึกษาสาเหตุการหนีเรียนของนักเรียนห้าคน พร้อมทั้งวิธี
การให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือ ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
๒๕๑๓, ๑๕๖ หน้า อัดสำเนา

✓ วารินทร์ ม่วงสุวรรณ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบให้ความรักและแบบ
ควบคุม ความเอื้อเฟื้อและวินัยทางสังคม ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร ๒๕๑๓, ๑๘๘ หน้า อัดสำเนา

วิเชียร ทองนุช เปรียบเทียบการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์และการให้เหตุผลเชิง-
จริยธรรมของนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูและภูมิหลังทางสังคมแตกต่างกัน ปรินิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๑, ๑๑๘ หน้า อัดสำเนา

✓ วิรัช จาบทนอม เปรียบเทียบการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์และการคิดหาเหตุผล
เชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับอายุ ๑๓ และ ๑๕ ปี ในกรุงเทพมหานครและในชนบท
ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๐, ๙๓ หน้า
อัดสำเนา.

ศุภสวัสดิ์วงศ์สนธิ สวัสดิ์วัฒน์, หม่อมเจ้า "หัวข้อที่ควรจะใช้ในการสอนจริยศึกษา" ใน
จริยธรรม หน้า ๑๑๔-๑๓๔ ชุมชนส่งเสริมจริยศึกษา ๒๕๐๕.

✓ สุชา จันทน์เอม จิตวิทยาวัยรุ่น แพรพิทยา ๒๕๑๔, ๒๙๖ หน้า.

สุเชษฐ์ มาเทิ้ม อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนไทย
ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๑, ๘๑ หน้า
อัดสำเนา.

✓ สุภัตรา สุภาพ ปัญหาสังคม ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๑๕, ๑๙๙ หน้า.

✓ สิริยา เหมทะศิลป์ ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง
ของเด็กวัยร่นตอนต้น ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 ๒๕๒๑, ๔๘ หน้า อัดสำเนา

✓ สุวัฒน์ เงินจำ การศึกษาแบบการคิด (Cognitive Style) ของนักเรียนในระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๓,
 ๑๐๐ หน้า อัดสำเนา.

✓ อรุณา หัสชาดิช ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความถนัดทางภาษา และการควบคุม
ภายใน-ภายนอก ของเด็กวัยร่นตอนต้น ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
 วิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๑, ๓๘ หน้า อัดสำเนา

Ausubel, David P. Educational Psychology : A Cognitive View Holt,
 Rinehart and Winston, Inc., 1968. 685 p.

✓ Baldwin, A.L. "Socialization and the Child Relationship," Child
Development 19 : 127-136, 1948.

✓ Breckenbridge, Marian D. and D. Lee Vincent. "Physical and
 Psychological Growth Through Adolescence," in Child Development.
 5 th.ed., Philadelphia, W.B. Saunders Company, 1960. 485 p.

✓ Buss, A.H. The Psychological of Aggression. New York, John Willey
 and Sons, Inc., 1961. 370 p.

Caring, Lillian C. "The Relation of Cognitive styles, sex and
 Intelligence to Moral Judgment in Children," Dissertation
Abstracts. 31 : 7568-B, June, 1971.

Carroll, John B. Language and Thought. New Jersey, Prentice-Hall,
 Inc., 1964. 118 p.

Cronbach, Lee J. Educational Psychology. 2nd. ed., New York,
 Hartcourt, Brace World, Inc., 1963. 760 p.

Davis, J. Kent and Herbert J. Klausmeir "Cognitive Styles and Identification as a Function of Complexity and Training Procedures" Journal of Educational Psychology. 61 : 423-432, 1970.

✓ Edwards, Carolyn, P. "The Effect of Experience in Moral Development : Results from Kenya," Dissertation Abstracts. 13 : 6276-A

Glass, Gene V. and Julian C. Standley Statistical methods in Education and Psychology. Printes Hall, Inc., 1970. 596 p.

✓ Hoffman, M.L. "Moral Development," in Carmichael's Manual of Child Development. Vol. 2, 3rd. ed., John Willey & Sons, Inc., 261-360, 1970.

_____. "Sex Differences in Moral Internalization and Values" Child Development Abstracts and Bibliography. 50 : 344. 1976.

Holstein, C.B. "Irreversible, Stepwise Sequence in the Development of Moral Judgement : A Longitudinal Study of Males and Females," Child Development. 47 : 51-61, 1976.

✓ Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development, 2nd. ed., McGraw Hill Book Company, 1955. 590 p.

Kay, W. Moral Education. London, George Allen and Unwin Ltd., 1975. 383 p.

✓ Kohlberg, L. "Development of Moral Character and Moral Ideology." in Review of Child Development Research. Vol. 1, Hartford, Connecticut, Connecticut Printers, Inc., 382-432, 1964

_____. Stage in the Development of Moral Thought and Action. Holt, Rinehart and Winston, 347-480, 1969.

Kohlberg, L. "The Child as a Moral Philosopher" in Reading in Educational Psychology Today. California, CRM Books, Inc., 37-43, 1970.

_____. "Development of Moral Character and Moral Ideology" in Review of Child Development Research. Vol.1, ed., by M.L. Hoffman and L.W. Hoffman. New York, Russell Sage Foundation, 383-427, 1971.

_____. "Stage and Sequence: The Cognitive-developmental Approach to Socialization" in Handbook of Socialization Theory and Research. ed., by D.A. Goslin. Chicago, Rand McNally and Company, 347-472, 1973.

_____. "Moral Stage and Moralization: The Cognitive Development Approach" in Moral Development and Behavior. ed., by Thomas Lickona. New York, Holt Rinehart and Winston, 29-53, 1976.

Lee, Lee C., Jerome Kagan and Aliee Rabson "Influence of a Preference for Analytic Categorization Upon Concept Aquisition," Child Development. 34 : 29-35, 1963.

Lindquist, E.F. Design and Experimental in Psychology and Education. Boston, Houghton Mifflin, 1956. 393 p.

✓ Mussen, Paul H. The Psychological Development of the Child. New Jersey, Prentice-Hall Inc., 1963. 109 p.

✓ Mussen, Paul H. and others Child Development and Personlity. 3rd. ed., New York, Harper and Row, 1969. 795 p.

.476

✓ Peck, R.F. "Family Patterns Correlated with Adolescent Personality Structure" Journal of Abnormal and Social Psychology. 62 : 374, 1958.

✓ Radke, Marian J. The Relation of Parental Authority to Children Behavior and Attitudes. Minneapolis, University of Minnesota Press. 1964. 388p.

Rest, James R. "Longitudinal Study of the Defining Issue. Test of Moral Judgement : a Strategy for Analyzing Development Change" Child Development Abstracts and Bibliography. 6 : 344, 1976.

Rosebrough, Thomas, R. "Children's Social Values Related to Age, Sex and Piagetian Level of Moral Judgment," Dissertation Abstracts, 37 : 5, 2622-A, 1976.

Rossman, Bernice L. "Analytic Cognitive Style in Children" Dissertation Abstract. 27 : 2126-B, 1966.

Sears, R. and others Patterns of Child Rearing. Evanston III, Row, Peterson, 1957. 549 p.

Secard, P.E. and C.W. Bachman, Social Psychology. New York, McGraw-Hill Book Company, 1964. 659 p.

Shapira, A. " Developmental Differences in Competitive Behavior of Kibbutz and City Children in Israel," Journal of Social Psychology, 19-26, 1976.

Siegel, I.E., Maltby Jame and Helen Henesian, "Cognitive Style and Personality Dynamics" Interim Progressive Report.

27 October, 1961

Tyler, Leona E. The Psychology of Human Difference.

Division of Meredith Publishing Company, 1965. 572 p.

Wallach, Michael A. and Nathan. Modes of Thinking in Young Children

Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1965. 357 p.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York

McGraw-Hill Company, 1962. 672 p.

Yussen, Steven R. "Moral Reasoning from the Perspective of Others"

Child Development. 47 : 551-555, 1976.

ภาคผนวก

๓.๓. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสังคม

คำชี้แจง

แบบทดสอบชุดนี้ มุ่งวัดเพื่อทำความเข้าใจวิธีการคิดของคนเกี่ยวกับปัญหาสังคม แต่ละบุคคลจะมีความคิดเห็นต่างกันในเรื่อง "ความถูกต้อง" และ "ความไม่ถูกต้อง" ของปัญหาต่าง ๆ คำตอบทุกข้อไม่มีข้อใดผิดหรือถูก เป็นแต่เพียงการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหานั้น โปรดตอบปัญหาตามที่ท่านคิดว่าเหมาะสมและดีที่สุด คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ

คำแนะนำในการทำแบบทดสอบ

แบบทดสอบชุดนี้มีทั้งหมด ๔ เรื่อง แต่ละเรื่องแบ่งเป็น ๒ ตอน

ตอน ก. ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสม ตามระดับความสำคัญ โดยให้กาให้ครบทั้ง ๑๒ ข้อ ในแต่ละเรื่อง

ตอน ข. ให้นักเรียนพิจารณาจากตอน ก. ที่ทำไปแล้ว โดยวิธีจัดเรียงลำดับตามความสำคัญจาก "สำคัญมากอันดับที่ ๑." "สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๒." "สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๓." และ "สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๔." โดยให้ใช้เฉพาะหมายเลขข้อ

ตัวอย่าง

นางสาวนิภาดา มีที่ทำงานอยู่ห่างไกลจากที่พักมาก จึงทำให้นิภาดาต้องไปทำงานสายบ่อย ๆ จนถูกผู้บังคับบัญชาเรียกไปตักเตือน จึงทำให้นิภาดาไม่สบายใจ ครั้นจะไปพักใกล้ที่ทำงาน ที่บ้านก็จะไม่มีคนดูแล ดังนั้นจึงคิดที่จะซื้อรถยนต์ไว้ใช้ แต่ก็มีความหลายอย่างในการที่จะซื้อรถยนต์ ถ้าท่านเป็นนิภาดาท่านคิดว่าปัญหาแต่ละข้อเหล่านี้สำคัญเพียงใด ในการที่นิภาดาจะตัดสินใจซื้อรถยนต์.

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย
✓			✓	
	✓			✓
		✓		
✓				

๑. ร้านขายรถยนต์อยู่ใกล้บ้าน (ถ้าท่านเห็นว่าข้อนี้ไม่ใช่ข้อสำคัญเท่าใดนักในการตัดสินใจซื้อรถยนต์ ท่านก็กาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อสำคัญน้อย)
๒. เงินมีมากเพียงพอที่จะซื้อหรือเปล่า (ข้อนี้ถ้าท่านเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญมากที่สุด ก็กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องสำคัญมากที่สุด)
๓. รถยนต์ขนาด ๒,๐๐๐ ซี.ซี. เปลืองน้ำมันมากเพียงใด (ข้อนี้ถ้าท่านไม่เข้าใจคำว่า ซี.ซี. ก็ให้กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องไม่สำคัญเลย)
๔. คนอื่น ๆ ในครอบครัวจะได้รับความสะดวกด้วย
๕. นิภาดาชอบรถสีแดง
๖. ควรจะซื้อรถเพราะจะได้ไปทำงานให้ทันเวลา

ตอน ข. จากตัวเลือกในตอน ก. ให้นักเรียนเรียงลำดับความสำคัญใหม่ ๔ อันดับ โดยเรียงจาก "สำคัญมากอันดับที่ ๑." "สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๒." "สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๓." และ "สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๔." (จะเห็นว่าในตอน ก. นั้น ข้อ ๒ และข้อ ๖ สำคัญมากที่สุด ให้นักเรียนชั่งน้ำหนักใหม่ระหว่างข้อ ๒ และข้อ ๖ แล้วตัดสินใจว่าข้อใดสำคัญกว่า ถ้าสมมุติว่าเรื่องเงินที่จะซื้อรถยนต์สำคัญกว่าก็ให้ลงข้อ ๒ ไว้ในช่อง "สำคัญมากอันดับที่ ๑." ส่วนข้อ ๖ ก็ลงไว้ในอันดับถัดไป) ดังตัวอย่าง

สำคัญมากอันดับที่ ๑.....๒.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๒.....๖.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๓.....๔.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๔.....๕.....

หมายเหตุ ขอให้ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปอย่างรอบคอบ แล้วใช้ความคิดของตัวเองตัดสินใจในปัญหาเหล่านี้ตามที่เห็นสมควร

ขโมยรุ่นเยาว์

น้อยอาศัยอยู่ในสลัม ที่บ้านของน้อยมีพ่อ แม่ ยาย และน้องเล็ก ๆ อีกคนหนึ่ง พ่อมีอาชีพเป็นช่างก่อสร้าง แม่ขายขนมเร่ขายโดยมีน้อยเป็นลูกมือช่วยขายด้วย ส่วนยายนั้นเนื่องจากแก่แล้วออกไปไหนมาไหนไม่ได้ก็ได้อยู่บ้านเลี้ยงดูหลานตัวเล็ก

พ่อของน้อยต้องออกจากบ้านแต่เช้าไปทำงานกว่าจะกลับก็มีค่ำแล้ว งานของพ่อหนักมากจนในที่สุดพ่อก็ล้มเจ็บลง รายได้ที่พ่อเคยได้ก็หมดลง แม่ต้องรับภาระคนเดียวและยิ่งหนักมากยิ่งขึ้นเพราะไหนจะเป็นค่าอาหาร ไหนจะเป็นค่ายารักษาโรค และค่าอื่น ๆ จิปาถะ ความเคราะห์ร้ายแค่นี้ยังไม่พอ แม่ถูกตำรวจจับในข้อหาวางของขายเถะเถะทางเท้า และไม่มีเงินจะเสียค่าปรับ น้อยร้องไห้โฮ ด้วยความเสียใจ น้อยส่งสารยาย ส่งสารพ่อและส่งสารแม่ ชาวจะกินก็ไม่มี จะหยิบยืมใคร ๆ เขาก็ไม่มีเหมือนกัน จะช่วยได้ก็เพียงเล็กน้อยตามประสาปากจน น้อยอยากจะทำงานแต่น้อยก็ไม่รู้จะทำอะไร น้อยเดินไปที่ตลาดเผื่ออาจจะมียะไรทำ พ่อก็เห็นคนแก่อือตะกร้าเดินสวนมา ในตะกร้ามีกระเป๋าสตางค์เงินวางอยู่ น้อยคิดเห็นพ่อที่เจ็บป่วยอยู่ที่บ้าน น้อยจึงตัดสินใจหยิบกระเป๋าสตางค์ของยายคนนั้นวิ่งออกไปทันที

ถ้าท่านเป็นน้อยท่านจะขโมยกระเป๋าสตางค์เงินหรือไม่ ท่านเห็นว่าน้อยทำถูกหรือทำผิด เพราะเหตุใด ให้เลือกกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความเพียงข้อเดียว

.....น้อยควรขโมย

.....ยังตัดสินใจไม่ได้

.....น้อยไม่ควรขโมย

ตอน ก. ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างทางซ้ายมือ หลังจากพิจารณาความสำคัญของข้อความที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสม

สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

๑. คนที่เป็นขโมยควรถูกลงโทษ

๒. น้อยช่วยเหลือครอบครัวอย่างไม่เห็นแก่ตัว

๓. การทำผิดในกรณีนี้ควร เป็นข้อยกเว้น

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

- ๔. ทุกคนควรปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- ๕. จำนวนเงินที่ถูกขโมยเป็นสิ่งที่เราควรนำมาพิจารณา
- ๖. การเป็นขโมยนั้นควรเป็นสิ่งที่น่าละอายแก่ใจ
- ๗. เพื่อน ๆ ไม่เห็นด้วยกับการที่น้อยขโมย
- ๘. หน้าที่ที่มีครอบครัวควรจะนำมาใช้ในกรณีนี้ได้
- ๙. สังคมจะเลวลงถ้าทุกคนไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม
- ๑๐. การกระทำของน้อยอาจช่วยชีวิตของพ่อได้
- ๑๑. ความกตัญญูแก่เวทเป็นสิ่งที่ควรยกย่อง
- ๑๒. ครอบครัวของน้อยต้องอับอายกับการที่น้อยเป็นขโมย

ตอน ข. จากคำถามข้างต้น ให้เลือกคำถามสำคัญ ๔ คำตอบ โดยให้ลงเฉพาะหมายเลขที่อยู่หน้าข้อความนั้น ๆ

- สำคัญมากอันดับที่ ๑.....
- สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๒.....
- สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๓.....
- สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๔.....

บ้านเล็ก

ณ. หมู่บ้านชนบทเล็ก ๆ แห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีครอบครัวยากจน ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก ๆ ๒ คน พ่อรับจ้างพอได้เงินเล็กน้อย ส่วนแม่ก็เที่ยวซุกเขื่อน ซุกมัน เพื่อมาหุงต้มข้าวที่ไ้จากเงินของพ่อเล็ก ๆ น้อย ๆ บางวันก็กินอิ่ม บางวันก็ไม่อิ่ม และบางวันก็ไม่ได้กิน

อยู่มาวันหนึ่งที่มีข้าวเพียงนึ่งเดียว เพียงพอให้ลูก ๒ คนกิน ส่วนพ่อกับแม่ต้องอดข้าว แต่บังเอิญมียายแก่ ๓ คนมาขอทานข้าวเพราะที่บ้านของยายนั้นไม่มีข้าวเลย นางแล้ง ๒ - ๓ ปีติดกัน และมีหน้าซำปีในน้ำท่วมอีก ที่บ้านของยายนั้น หนุ่ม ๆ สาว ๆ ไปหางานทำในเมืองหมด ส่วนคนแก่ ๆ ะเหรื่อนขอทานเขากินไปวัน ๆ ชายเจ้าของบ้านมองดูข้าวที่ติดกันหม้อ แล้วหันไปดูหน้าลูก ๆ ที่กำลังหิว และย้อนกลับมามองยายแก่ทั้ง ๓ ที่ผอมโร เขายังศัลสินใจไม่ได้เลย

ถ้าท่านเป็นชายคนนั้น ท่านจะอย่างไร ให้หรือไม่ให้ เพราะเหตุใด
ให้เลือกกาเครื่องหมาย ~~หน้า~~ข้อความเพียงข้อเดียว
..... เขาควรเอาข้าวให้ยายแก่
..... ยังศัลสินใจไม่ได้
..... เขาไม่ควรให้

ตอน ก. ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างทางซ้ายมือ หลังจากพิจารณาความสำคัญข้อความ ที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสม

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

๑. คนแก่เป็นบุคคลที่น่าสงสาร
๒. ครอบครัวเขาเองก็มีความจำเป็นที่จะไ้ได้รับอาหารเหมือนกัน
๓. เป็นหน้าที่ของพ่อแม่ที่จะกองเลี้ยงดูลูกของคนอย่างนี้
๔. ลูก ๆ ย่อมสำคัญกว่าบุคคลอื่น
๕. การช่วยเหลือกันควร เป็นกฎเกณฑ์ที่คนในสังคมยอมรับนับถือ

สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

๖. การช่วยเหลือบุคคลอื่นโดยที่ตัวเองได้รับความทุกข์นั้นไม่เหมาะสม
ในเมื่อคนอื่น ๆ นอกจากครอบครัวเขาก็ก็สามารถช่วยได้ดีกว่า
ครอบครัวเขาเสียอีก
๗. เขาต้องการให้คนอื่นเห็นว่าเขาเป็นคนที่เสียสละ
๘. ภรรยาของเขาอาจจะไม่เห็นด้วยถ้าลูกต้องอดข้าว
๙. คนอื่น ๆ จะว่าเขาเห็นแก่ตัว
๑๐. คนที่ปกป้องดูแลเอาใจใส่ลูก ควรเป็นคนได้รับการยกย่อง
๑๑. มนุษย์ควรรู้จักการเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
๑๒. ถ้าทุกคนเห็นแก่ตัวแล้วสังคมมนุษย์จะวุ่นวาย

ตอน ข. จากคำถามข้างต้น ให้เลือกคำถามสำคัญ ๔ คำถาม โดยให้ลงเฉพาะหมายเลข
ที่อยู่หน้าข้อความนั้น ๆ

สำคัญมากอันดับที่ ๑.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๒.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๓.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๔.....

โรงพยาบาลเมืองไทย

มนตรีเป็นนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่ง วันหนึ่งเขาไม่สบายมากจึงไปที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ขณะที่เขาไปถึงนั้นมีคนกำลังรอรับการตรวจมากมาย บังเอิญขณะนั้นเพื่อนของคุณพ่อของมนตรีซึ่งเป็นแพทย์ประจำโรงพยาบาลแห่งนั้นมาพบเข้า จึงเรียกมนตรีเข้าไปทำการตรวจก่อนคนอื่น ๆ ซึ่งรออยู่ก่อนแล้ว มนตรืคิดว่าจะไป หรือไม่ไปดี

ถ้าท่านเป็นมนตรีท่านจะทำอย่างไร ควรแจ้งคนอื่นหรือไม่ควรให้เลือกกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความเพียงข้อเดียว

.....ควรตรวจก่อนคนอื่น

.....ยังตัดสินใจไม่ได้

.....ไม่ควรตรวจก่อนคนอื่น

ตอน ก. ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างทางซ้ายมือ หลังจากพิจารณาความสำคัญของข้อความที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสม

สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

๑. เขาควรทำตามกฎของโรงพยาบาลโดยเคร่งครัด

๒. ถ้าเขาไม่ตรวจก่อนเพื่อนของเขอะว่าเขาเป็นเด็กคือ

๓. คนส่วนใหญ่เขาเรียงคิวตามลำดับ

๔. เขามีเหตุผลเพียงพอที่จะขอตรวจก่อนคนอื่น

๕. คนที่เขา รออยู่ก่อนแล้วจะไม่พอใจ

๖. ใคร ๆ ก็ตรวจก่อนถ้ามีโอกาส

๗. เขาต้องการให้คนอื่น ๆ เห็นว่าเขาเป็นคนดี

๘. ความเจ็บป่วยของเขายู่ในขั้นรุนแรงพอที่จะเรียกร้องการตรวจก่อน

๙. มนุษย์เราควรมีความยุติธรรมเป็นหลักประจำใจ

๑๐. เขาเชื่อฟังวาจาผู้ใหญ่ซึ่งเป็นเพื่อนของพ่อ

สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

๑๑. กฎเกณฑ์ของสังคมไม่เสียเพราะการกระทำเพียงครั้งเดียวของเข

๑๒. คนอื่น ๆ ก็เจ็บป่วยเหมือนเขา

ตอน ข. จากคำถามข้างต้น ให้เลือกคำถาม ๔ คำถาม โดยให้ลงเฉพาะหมายเลขหน้าข้อความนั้น

สำคัญมากอันดับที่ ๑.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๒.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๓.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๔.....

ทางเลือกของเชวงศักดิ์

เชวงศักดิ์ เป็นนักเรียนเรียนดีของชั้น เขามักสอบได้คะแนนสูงๆเสมอ เนื่องจากการเรียนดีและมีอัธยาศัยใจคอดี เขาจึงเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนๆ ในการสอบคราวหนึ่ง เชวงศักดิ์ไม่ได้เตรียมตัวสอบเลย เขาจึงทำการสอบไม่ได้ เพื่อนๆจึงสงสารเขามาก จึงแอบยื่นกระดาษคำตอบให้เขาลอก. ครั้นเขาจะลอกก็กลัวครูจับได้ ครั้นจะไม่ลอกก็กลัวสอบตก.

ถ้าท่านเป็นเชวงศักดิ์ ท่านจะทำอย่างไร ควรลอกหรือไม่ควรลอก เพราะเหตุใด

ให้เลือกกาเครื่องหมาย ☒ หน้าข้อความที่เลือกเพียงข้อเดียว

..... ควรลอก

..... คัดสินใจไม่ได้

..... ไม่ควรลอก

ตอน ก. ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ☒ ในช่องว่างทางซ้ายมือ หลังจากพิจารณาความสำคัญของข้อความที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสม

สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

๑. ถ้าครูจับได้เขาจะถูกลงโทษ
๒. หน้าที่ของนักเรียนคือการเตรียมพร้อมเสมอสำหรับการสอบ
๓. ไม่เป็นการผิดมากมายอะไร เพราะคนอื่น ๆ เขาก็ลอกกันทั้งนั้น
๔. เขาจะต้องสอบให้ได้ ในเมื่อเขาสัญญาไว้กับพ่อแม่แล้ว
๕. อยากให้เพื่อนเห็นว่าเขาเป็นคนซื่อตรง

สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

๖. เป็นเรื่องน่าเสียดาย เพราะว่าเป็นข้อสอบตก
๗. คนทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของตนเอง
๘. การทุจริตเพียงครั้งเดียวไม่น่าจะร้ายแรงอะไรนัก
๙. เขาควรจะถูกถอดถอนถ้าเขามีความจำเป็นเพียงพอในการที่เขา
มิได้เตรียมตัวสอบ
๑๐. เขาจะเป็นคนทำให้ชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลเสียหาย
๑๑. ไม่เป็นการทำลายความซื่อสัตย์ที่เขา มี ถ้าเขามีเหตุ
ผลเพียงพอ
๑๒. ถ้าทุกคนใช้วิธีการลอกข้อสอบแล้ว เมืองไทยในอนาคตจะ
ไม่มีคนที่มีความรู้ที่จริง ๆ

ตอน ข. จากคำถามข้างต้น ให้เลือกคำถามสำคัญ ๔ คำถาม โดยให้ลงเฉพาะหมายเลขที่
อยู่บนหน้าข้อความนั้น ๆ

สำคัญมากอันดับที่ ๑

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๒

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๓

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๔

เพื่อน

แสงเป็นเจ้าหน้าที่ทำงานในคณะกรรมการยาเสพติดให้โทษ เขาได้รับมอบหมาย
เขาได้รับมอบหมายให้ไปสืบสวน การลักลอบค้ายาเสพติดรายหนึ่ง ผลการสืบสวนติดตาม
ปรากฏว่าผู้ค้ารายนี้เป็นเพื่อนสนิทของเขาเอง ถ้าเขารายงานให้ทางการทราบและจับกุม
เพื่อนของเขาอาจได้รับโทษถึงประหารชีวิต

ถ้าท่านเป็นแสงท่านจะทำอย่างไร ควรรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อจับกุม
หรือไม่ ให้เลือกกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความเพียงข้อเดียว

.....ควรรายงาน

.....ยังตัดสินใจไม่ได้

.....ไม่ควรรายงาน

ตอน ก. ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างทางซ้ายมือ หลังจากพิจารณาความ
สำคัญของข้อความที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสม

สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

๑. การกระทำความผิดเพียงครั้งเดียวไม่เหมาะสม
เลยที่จะต้องถูกลงโทษ
๒. ถ้าเขารายงานเพื่อนของเขาอาจจะอาฆาตแค้น
๓. เขาควรรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบเพราะว่า
ยาเสพติดให้โทษเป็นอันตรายอย่างร้ายแรง
๔. เขาควรรายงาน ไม่เช่นนั้นเขาจะถูกลงโทษ
๕. ชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญไม่ควรเลยที่จะถูกลงโทษ
ถึงประหารชีวิต
๖. แสงต้องการเป็นเพื่อนที่ดีของเขาหรือไม่
๗. การให้อภัยกันควรนำมาพิจารณาหรือไม่ในกรณีนี้

สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

๔. การได้รับความดีความชอบไม่น่าจะยินดีเพราะเพื่อน
จะถูกลงโทษ

๕. บุคคลที่ไม่ทำตามหน้าที่เป็นบุคคลที่ไม่น่านับถือ

๑๐. ไม่ว่าใครก็ตามที่ทำผิดกฎหมายสมควรได้รับการลงโทษ

๑๑. เขาควรยึดถือคุณธรรมแห่งความซื่อตรง

๑๒. เพื่อคนอื่นเขาอาจจะไม่ยอมรับเขาเป็นเพื่อนถ้าเขาทราบว่า
เขาเป็นคนเห็นแก่ตัวให้เพื่อนถูกลงโทษ

ตอน ข. จากคำถามข้างต้นให้เลือกคำถามสำคัญ ๔ คำถาม โดยให้ลงเฉพาะหมายเลข
ข้อที่อยู่หน้าข้อความนั้นๆ

สำคัญมากอันดับที่ ๑.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๒.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๓.....

สำคัญรองลงมาอันดับที่ ๔.....

หัวหมูลูกเสือ

บุญยังเป็นนักเรียนชั้น มศ. ๓ ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง เขาได้รับมอบหมายจากฝ่ายกิจกรรมลูกเสือ ให้เก็บเงินจากลูกเสือที่จะไปค่ายพักแรม วันหนึ่งถาวร ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทและเรียนอยู่ชั้นเดียวกัน มีความจำเป็นที่จะต้องให้เงินอย่างเร่งด่วน จึงมายืมเงินของบุญยัง และสัญญาว่าจะใช้คืนโดยเร็ว แต่บุญยังก็ไม่มีเงิน และบุญยังเองก็รู้ว่าถาวรมีความจำเป็นมากจริง ๆ เขาจึงตัดสินใจเอาเงินกิจกรรมลูกเสือที่เก็บไว้ให้ถาวรไปก่อน

ท่านเห็นว่าบุญยังทำถูกหรือไม่ ถ้าท่านเป็นบุญยังท่านเห็นว่าควรให้หรือไม่ควรให้ เพราะเหตุใด

ให้เลือกกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความเพียงข้อเดียว

- ควรให้
- ยังตัดสินใจไม่ได้
- ไม่ควรให้

ตอน ก. ให้นักเรียนกา ✓ ในช่องว่างทางซ้ายมือ หลังจากพิจารณาความสำคัญของข้อความที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสม

สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

๑. เป็นหน้าที่ของเพื่อนที่ดีที่จะต้องช่วยเหลือเพื่อน
๒. ถ้าถูกจับได้ว่านำเงินไปให้ถาวรยืมเพื่อนคนอื่น ๆ อาจจะรังเกียจก็ได้
๓. รายได้เป็นของส่วนรวมควรเก็บรักษาไว้เพื่อส่วนรวม
๔. การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเป็นสิ่งที่ควรกระทำ

สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย

๕. เพื่อนจะนำม. ไซ้คืนก่อนส่งมอบอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมลูกเสือ
๖. เขาต้องการให้เพื่อนเห็นว่าเขาเป็นคนดี
๗. มันเป็นเรื่องที่น่าอับอายถ้าจะนำเงินไปไซ้ก่อน
๘. ความซื่อสัตย์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคมมนุษย์
๙. เป็นหน้าที่ของเขาที่จะต้องดูแลรักษาตามที่ได้รับแต่งตั้ง
๑๐. การให้เพื่อนยืมเงินไปไซ้ก่อนดีกว่าเก็บเงินไว้กับตัวเอง ๆ
๑๑. เขาต้องการให้เพื่อนรักเขา
๑๒. เป็นสิ่งที่ควรจะให้ในเมื่อเพื่อนมีความจำเป็นอย่างแท้จริง

ตอน ข. จากคำถามข้างต้น ให้เลือกคำถามสำคัญ ๔ คำถาม โดยให้ลงเฉพาะหมายเลขข้อที่อยู่หน้าข้อความนั้น ๆ

สำคัญ มากอันดับ ๑.....

สำคัญรองลงมาอันดับ ๒

สำคัญรองลงมาอันดับ ๓

สำคัญรองลงมาอันดับ ๔